

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงานสายธุรกิจบริการ ผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม จำนวน 400 ฉบับ ได้รับกลับคืน 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ขอเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 แนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการ

4.3 การทดสอบสมมติฐาน

4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา จำนวน 365 คน คิดเป็นร้อยละ 91.25 เพศหญิง จำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 79.25 กลุ่มนักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุ 18-22 ปี จำนวน 337 คน คิดเป็นร้อยละ 92.33 กลุ่มที่ไม่ใช่ นักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุ 41-45 ปี และ 46-50 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ในอัตราส่วนเท่า ๆ กัน ระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 45.71 รายได้เฉลี่ย 20,001-30,000 บาท และ 50,001 บาทขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ในอัตราส่วนเท่า ๆ กัน และภูมิภาคอยู่ในภาคกลาง จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n = 400)	ร้อยละ
1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล		
- นักศึกษา	365	91.25
- ผู้ประกอบการ	16	4.00
- ผู้ปกครอง	9	2.25
- อาจารย์	10	2.50

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n = 400)	ร้อยละ
2. เพศ		
- ชาย	83	20.75
- หญิง	317	79.25
3. อายุ (นักศึกษา)		
- น้อยกว่า 18 ปี	0	0.00
- 18 ปี - 22 ปี	337	92.33
- 22 ปี - 25 ปี	26	7.12
- 25 ปีขึ้นไป	2	0.55
4. อายุ (ไม่ใช่นักศึกษา)		
- น้อยกว่า 30 ปี	1	2.86
- 31-35 ปี	1	2.86
- 36-40 ปี	4	11.43
- 41-45 ปี	10	28.57
- 46-50 ปี	10	28.57
- 51 ปีขึ้นไป	9	25.71
5. ระดับการศึกษา (ไม่ใช่นักศึกษา)		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	14.29
- ปริญญาตรี	13	37.14
- ปริญญาโท	16	45.71
- ปริญญาเอก	1	2.86
6. รายได้เฉลี่ย (ไม่ใช่นักศึกษา)		
- ต่ำกว่า 20,000 บาท	3	8.57
- 20,001-30,000 บาท	10	28.57
- 30,001-40,000 บาท	4	11.43
- 40,001-50,000 บาท	8	22.86
- 50,001 บาทขึ้นไป	10	28.57
7. ภูมิภาค		
- ภาคเหนือ	80	20.00
- ภาคกลาง	150	37.50
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	121	30.25
- ภาคใต้	49	12.25

4.2 แนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการ

แนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านผู้สอนเป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมา คือ ปัจจัยด้านสถานประกอบการ ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านเงินทุนและสิ่งสนับสนุน ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านผู้เรียน/สมรรถนะ รายละเอียดดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
1. ปัจจัยด้านหลักสูตร	4.52	0.42	มากที่สุด	3
2. ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน	4.38	0.44	มากที่สุด	5
3. ปัจจัยด้านผู้เรียน/สมรรถนะ	4.30	0.33	มากที่สุด	6
4. ปัจจัยด้านสถานประกอบการ	4.56	0.49	มากที่สุด	2
5. ปัจจัยด้านผู้สอน	4.63	0.42	มากที่สุด	1
6. ปัจจัยด้านเงินทุนและสิ่งสนับสนุน	4.45	0.51	มากที่สุด	4
รวม	4.45	0.29	มากที่สุด	

แนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการ ปัจจัยที่ 1 ปัจจัยด้านหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นหลักสูตรควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ คุณธรรม จริยธรรม และจิตบริการ เป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมา คือ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นควรเน้นให้ผู้ศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้จริง และหลักสูตรควรพัฒนามาจากมาตรฐานวิชาชีพต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ เช่น การท่องเที่ยว หรือการโรงแรม เป็นต้น เป็นอันดับที่ 2 และ 3 ส่วนหลักสูตรควรมีลักษณะเป็นแบบ Module เพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความเหมาะสมหรือตามความสามารถ เป็นอันดับสุดท้าย รายละเอียดดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการ การจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการ ปัจจัยที่ 1 ปัจจัยด้านหลักสูตร

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
1. หลักสูตรควรมีสัดส่วนของวิชาทฤษฎี และ ปฏิบัติการตามกลุ่มอาชีพ เท่ากับ 40:60	4.26	0.68	มากที่สุด	9
2. ควรเป็นหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะวิชาชีพเป็นฐาน เช่น การท่องเที่ยว การโรงแรม เป็นต้น	4.54	0.54	มากที่สุด	8
3. หลักสูตรควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ รับผิดชอบ คุณธรรม จริยธรรม และจิตบริการ	4.78	0.43	มากที่สุด	1
4. หลักสูตรควรมีลักษณะเป็นแบบ Module เพื่อให้ ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความเหมาะสมหรือตาม ความสามารถ	4.09	0.65	มาก	10
5. หลักสูตรควรพัฒนามาจากมาตรฐานวิชาชีพต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ เช่น การท่องเที่ยว หรือการโรงแรม เป็นต้น	4.59	0.54	มากที่สุด	3
6. หลักสูตรควรมีรายวิชาที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ บริการ การบริหารจัดการ การตลาด การสื่อสาร ทางการท่องเที่ยว การโรงแรม หรืออุตสาหกรรม การบริการ	4.58	0.54	มากที่สุด	5
7. หลักสูตรควรมีการเพิ่มเติมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ	4.56	0.54	มากที่สุด	7
8. หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่นตามแนวโน้มของ เทคโนโลยีที่ปรับเปลี่ยนได้อยู่ตลอดเวลา	4.58	0.53	มากที่สุด	4
9. หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นควรเป็นความร่วมมือระหว่าง มหาวิทยาลัยและสถานประกอบการ หรือสถาบัน วิชาชีพนั้น ๆ	4.56	0.52	มากที่สุด	5
10. หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นควรเน้นให้ผู้ศึกษาสามารถ ปฏิบัติงานได้จริง	4.66	0.48	มากที่สุด	2
รวม	4.52	0.42	มากที่สุด	

แนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการ ปัจจัยที่ 2 ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นการจัดการเรียนการสอนควรมีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายทั้งในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ และสถานที่จริง เป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอนควรเน้นการบูรณาการระหว่างวิชาการและวิชาชีพ และควรมีการจัดการเรียนการสอนที่ควบคู่กันไประหว่างการเรียนในชั้นเรียน ห้องปฏิบัติการ และสถานประกอบการจริง หรือการศึกษาดูงาน เป็นอันดับที่ 2 และ 3 ส่วนควรมีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบการทำโครงการเพื่อการฝึกฝนให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นอันดับสุดท้าย รายละเอียดดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการ ปัจจัยที่ 2 ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับที่
1. มหาวิทยาลัยควรมีสถานที่เหมาะสมกับการเรียนรายวิชาต่าง ๆ เช่น การท่องเที่ยว การโรงแรม เป็นต้น	4.33	0.63	มากที่สุด	8
2. ควรมีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบการทำโครงการเพื่อการฝึกฝนให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.64	0.89	มาก	10
3. การจัดการเรียนการสอนควรมีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายทั้งในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ และสถานที่จริง	4.62	0.52	มากที่สุด	1
4. การจัดการเรียนการสอนควรเน้นการฝึกปฏิบัติการเป็นหลัก	4.46	0.56	มากที่สุด	5
5. ควรจัดให้มีวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพต่างๆ เข้ามาร่วมสอนหรือให้ความรู้	4.37	0.61	มากที่สุด	7
6. การจัดการเรียนการสอนควรเน้นสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพของผู้เรียนเป็นหลัก เช่น การท่องเที่ยว การโรงแรม เป็นต้น	4.51	0.55	มากที่สุด	4
7. การจัดการเรียนการสอนควรเน้นการบูรณาการระหว่างวิชาการและวิชาชีพ	4.60	0.53	มากที่สุด	2
8. ควรมีการวัดผลการเรียนรู้ที่เน้นทางด้านทักษะวิชาชีพเป็นหลักในรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง Authentic Assessment	4.28	0.64	มากที่สุด	9

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
9. ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่ควบคู่กันไป ระหว่างการเรียนในชั้นเรียน ห้องปฏิบัติการ และ สถานประกอบการจริง หรือการศึกษาดูงาน	4.55	0.54	มากที่สุด	3
10. ควรมีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบการสาธิต การทดลอง การนำเสนอผลงานทั้งในรูปแบบเดี่ยว กลุ่ม เพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ	4.41	0.61	มากที่สุด	6
รวม	4.38	0.44	มากที่สุด	

แนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการ ปัจจัยที่ 3 ปัจจัยด้านผู้เรียน/สมรรถนะ ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ประเด็นนักศึกษาควรมีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจิตบริการ เป็นอันดับที่หนึ่งรองลงมา คือ ควรมีการจัดอาจารย์นิเทศที่มีความชำนาญการไปเป็นที่เลี้ยงและควรมีการนิเทศแบบเยี่ยมเยียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง และควรมีการจัดการนิเทศติดตามผลครึ่งเทอมหลังจากที่นักศึกษาออกฝึกงานจริงเพื่อทราบข้อมูลต่าง ๆ และนำผลที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป เป็นอันดับที่ 2 และ 3 ส่วนควรมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชาชีพ เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก สมรรถนะ บุคลิกภาพ ที่ตรงกับสาขาวิชาชีพที่เรียน เป็นอันดับสุดท้ายรายละเอียดดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการ ปัจจัยที่ 3 ปัจจัยด้านผู้เรียน/สมรรถนะ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
1. การคัดเลือกนักศึกษาควรผสมผสานระหว่าง วิชาการและการปฏิบัติการ	3.97	0.73	มาก	10
2. การคัดเลือกนักศึกษาควรเป็นความร่วมมือระหว่าง มหาวิทยาลัยและสถานประกอบการ	3.71	0.74	มาก	13

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
3. ควรมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชาชีพ เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก สมรรถนะ บุคลิกภาพ ที่ตรงกับสาขาวิชาชีพที่เรียน	3.53	0.71	มาก	15
4. นักศึกษาควรมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับสาขาวิชาชีพที่เรียน เช่น มัคคุเทศก์ พนักงานโรงแรม เป็นต้น	3.78	0.66	มาก	12
5. นักศึกษาควรมีความรู้ความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ	4.26	0.66	มากที่สุด	9
6. นักศึกษาควรมีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจิตบริการ	4.89	0.36	มากที่สุด	1
7. นักศึกษาควรมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ จำแนก พิเคราะห์ ได้อย่างเหมาะสม	4.34	0.61	มากที่สุด	7
8. นักศึกษาควรมีความรู้ในเรื่องข่าวสารต่าง ๆ รอบตัวและข่าวสารทางด้านวิชาชีพที่ตนเรียน	4.29	0.62	มากที่สุด	8
9. นักศึกษาควรได้รับการฝึกงานในรูปแบบของมหาวิทยาลัยเป็นฐาน University Based คือ การฝึกปฏิบัติการจริงในโรงแรมของมหาวิทยาลัย หรือ บริษัทจำลองของมหาวิทยาลัย	3.88	0.63	มาก	11
10. นักศึกษาควรได้รับการฝึกงานในสถานประกอบการควบคู่ไปกับการเรียนในชั้นเรียน เช่น ในแต่ละรายวิชาควรเน้นให้นักศึกษาได้เข้าไปฝึกงานตามสถานประกอบการประมาณ 2 ชั่วโมง เป็นต้น	3.57	0.63	มาก	14
11. การปฐมนิเทศในขณะที่เข้าศึกษา หรือการปฐมนิเทศก่อนนักศึกษาฝึกงานจริงเป็นสิ่งสำคัญ	4.85	0.41	มากที่สุด	4
12. ควรมีการติดตามประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษาเพื่อการพัฒนาต่อยอดในทุก ๆ ครั้งที่ส่งนักศึกษาฝึกงานโดยสถานประกอบการจะเป็นผู้ประเมิน	4.84	0.40	มากที่สุด	5

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
13. ควรมีการจัดการนิเทศติดตามผลครึ่งเทอมหลังจากที่นักศึกษาออกฝึกงานจริงเพื่อทราบข้อมูลต่าง ๆ และนำผลที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป	4.85	0.37	มากที่สุด	3
14. ควรมีการจัดอาจารย์นิเทศที่มีความชำนาญการไปเป็นที่เลี้ยงและควรมีการนิเทศแบบเยี่ยมเยียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง	4.85	0.36	มากที่สุด	2
15. ควรมีการปฎิบัตินิเทศโดยให้รุ่นน้องเข้าร่วมฟัง เพื่อรวบรวมปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัด และการหาแนวทางการแก้ไขต่อไป	4.84	0.40	มากที่สุด	6
รวม	4.30	0.33	มากที่สุด	

แนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการ ปัจจัยที่ 4 ปัจจัยด้านสถานประกอบการ ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ประเด็นสถานประกอบการควรมีระบบ ระเบียบ การฝึกอาชีพเป็นมาตรฐานของตนเอง เป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมา คือ สถานประกอบการต้องให้นักศึกษาที่ฝึกงานได้ฝึกฝนในวิชาชีพนั้น ๆ อย่างแท้จริง เช่น ด้านการท่องเที่ยว ให้นักศึกษาได้ฝึกการนำทัวร์ เป็นต้น และสถานประกอบการควรมีการฝึกอบรม แต่งตั้งพี่เลี้ยงนักศึกษาฝึกงาน ที่พร้อมจะให้ความรู้และความเต็มใจในการสอนงาน เป็นอันดับที่ 2 และ 3 ส่วนสถานประกอบการควรมีผู้ประสานงานกลางเพื่อการติดต่อสื่อสารกับทุกมหาวิทยาลัยที่ส่งนักศึกษาเข้าฝึกงานเพื่อความเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการ การจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการ ปัจจัยที่ 4 ปัจจัยด้านสถานประกอบการ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
1. สถานประกอบการควรมีระบบ ระเบียบ การฝึก อาชีพเป็นมาตรฐานของตนเอง	4.68	0.52	มากที่สุด	1
2. สถานประกอบการควรมีผู้ประสานงานกลางเพื่อการ ติดต่อสื่อสารกับทุกมหาวิทยาลัยที่ส่งนักศึกษาเข้า ฝึกงานเพื่อความเป็นไปในทิศทางเดียวกัน	4.37	0.70	มากที่สุด	5
3. สถานประกอบการควรมีการฝึกอบรม แต่งตั้งพี่เลี้ยง นักศึกษาฝึกงาน ที่พร้อมจะให้ความรู้และความเต็ม ใจในการสอนงาน	4.56	0.56	มากที่สุด	3
4. สถานประกอบการควรมีการจัดทำบันทึกตกลงความ ร่วมมือ MOU กับมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนา คุณภาพของนักศึกษาให้เป็นไปตามสมรรถนะที่ ต้องการ	4.52	0.56	มากที่สุด	4
5. สถานประกอบการต้องให้นักศึกษาที่ฝึกงานได้ฝึกฝน ในวิชาชีพนั้น ๆ อย่างแท้จริง เช่น ด้านการท่องเที่ยว ให้นักศึกษาได้ฝึกการนำทัวร์ เป็นต้น	4.65	0.50	มากที่สุด	2
รวม	4.56	0.49	มากที่สุด	

แนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการจัดการเรียนรู้กับการทำงานใน สถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการ ปัจจัยที่ 5 ปัจจัยด้านผู้สอน ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็น อาจารย์ผู้สอนควรมีระเบียบวินัย จรรยาบรรณและเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักศึกษา เป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมา คือ อาจารย์ผู้สอนควรมีความรู้ความสามารถในเชิงวิชาการและวิชาชีพอย่างแท้จริง และ อาจารย์ผู้สอนควรมีทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษาและสาขาวิชาชีพที่สอน เป็นอันดับที่ 2 และ 3 ส่วน อาจารย์ผู้สอนควรมีทั้งอาจารย์จากในมหาวิทยาลัยและจากสถานประกอบการต่าง ๆ เป็นอันดับ สุดท้าย รายละเอียดดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการ การจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการ ปัจจัยที่ 5 ปัจจัยด้านผู้สอน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
1. อาจารย์ผู้สอนควรมีความรู้ความสามารถในเชิงวิชาการและวิชาชีพอย่างแท้จริง	4.80	0.40	มากที่สุด	2
2. อาจารย์ผู้สอนควรมีประสบการณ์ในการร่วมงานกับสถานประกอบการวิชาชีพที่ตนเองสอนอย่างน้อย 1 ปี	4.55	0.53	มากที่สุด	9
3. อาจารย์ผู้สอนควรมีทั้งอาจารย์จากในมหาวิทยาลัยและจากสถานประกอบการต่าง ๆ	4.54	0.55	มากที่สุด	10
4. อาจารย์ผู้สอนควรมีทักษะในการถ่ายทอดองค์ความรู้ทั้งเชิงวิชาการและปฏิบัติการ	4.59	0.50	มากที่สุด	8
5. อาจารย์ผู้สอนควรมีระเบียบวินัย จรรยาบรรณและเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักศึกษา	4.83	0.38	มากที่สุด	1
6. อาจารย์ผู้สอนควรมีเทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลายและดึงดูดใจผู้เรียน	4.60	0.49	มากที่สุด	4
7. อาจารย์ผู้สอนควรมีความรู้ในวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและตรงตามลักษณะวิชาที่สอน	4.59	0.50	มากที่สุด	6
8. อาจารย์ผู้สอนควรมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับความ เป็นครู	4.56	0.54	มากที่สุด	7
9. อาจารย์ผู้สอนควรมีความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ	4.60	0.50	มากที่สุด	5
10. อาจารย์ผู้สอนควรมีทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษาและสาขาวิชาชีพที่สอน	4.69	0.46	มากที่สุด	3
รวม	4.63	0.42	มากที่สุด	

แนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการ ปัจจัยที่ 6 ปัจจัยด้านเงินทุนและสิ่งสนับสนุน ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นมหาวิทยาลัยควรจัดให้มีสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยเข้ากับบริบทในวิชาชีพที่ทำการจัดการเรียนการสอน เป็นอันดับที่หนึ่ง รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยควรเพิ่มงบประมาณ หรือ Transaction cost ของค่าห้องปฏิบัติการต่าง ๆ และมหาวิทยาลัยควรเพิ่มงบประมาณ หรือ Transaction cost ของค่าใช้สอยต่าง ๆ เป็นอันดับที่ 2 และ 3 ส่วนมหาวิทยาลัยควรร่วมมือกับสถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพศิษย์เก่า เพื่อการระดมทุนเพื่อการช่วยเหลือ เป็นอันดับสุดท้ายรายละเอียดดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการ ปัจจัยที่ 6 ปัจจัยด้านเงินทุนและสิ่งสนับสนุน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับที่
1. มหาวิทยาลัยควรร่วมมือกับสถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพศิษย์เก่า เพื่อการระดมทุนเพื่อการช่วยเหลือ	4.20	0.59	มาก	6
2. มหาวิทยาลัยควรเพิ่มเติมงบประมาณเพื่อการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนทั้งค่าวัสดุ ครุภัณฑ์ต่างๆ	4.48	0.55	มากที่สุด	5
3. มหาวิทยาลัยควรเพิ่มงบประมาณ หรือ Transaction cost ของค่าห้องปฏิบัติการต่าง ๆ	4.49	0.55	มากที่สุด	2
4. มหาวิทยาลัยควรเพิ่มงบประมาณ หรือ Transaction cost ของค่าใช้สอยต่างๆ	4.49	0.55	มากที่สุด	3
5. มหาวิทยาลัยควรเพิ่มเติมงบประมาณ หรือ Transaction cost ของกิจกรรมนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพของตนเอง	4.49	0.55	มากที่สุด	4
6. มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยเข้ากับบริบทในวิชาชีพที่ทำการจัดการเรียนการสอน	4.55	0.54	มากที่สุด	1
รวม	4.45	0.51	มากที่สุด	

4.3 การทดสอบสมมติฐาน

4.3.1 สมมติฐานที่ 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบที (t-test) พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($t = 5.388, p = .000$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่ 2 – 6 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และปัจจัยที่ 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รายละเอียดดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบแนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการ จำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

รายการประเมิน	นักศึกษา (n = 365)		ไม่ใช่นักศึกษา (n = 35)		t-value	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ปัจจัยด้านหลักสูตร	4.54	0.42	4.33	0.39	2.795	.005
2. ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน	4.40	0.43	4.12	0.47	3.712	.000
3. ปัจจัยด้านผู้เรียน/สมรรถนะ	4.32	0.32	4.04	0.34	4.912	.000
4. ปัจจัยด้านสถานประกอบการ	4.61	0.45	3.99	0.56	7.526	.000
5. ปัจจัยด้านผู้สอน	4.66	0.42	4.35	0.34	5.027	.000
6. ปัจจัยด้านเงินทุนและสิ่งสนับสนุน	4.48	0.49	4.09	0.58	4.537	.000
รวม	4.48	0.26	4.16	0.34	5.388	.000

4.3.2 สมมติฐานที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบที (t-test) พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการไม่แตกต่างกัน ($t = 0.177, p = .860$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่ 2 ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน รายละเอียดดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบแนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการ จำแนกตามเพศ

รายการประเมิน	ชาย (n = 83)		หญิง (n = 317)		t-value	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ปัจจัยด้านหลักสูตร	4.50	0.41	4.52	0.43	0.403	.687
2. ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน	4.47	0.41	4.35	0.44	2.102	.036
3. ปัจจัยด้านผู้เรียน/สมรรถนะ	4.30	0.35	4.29	0.33	0.194	.846
4. ปัจจัยด้านสถานประกอบการ	4.51	0.48	4.57	0.50	0.987	.324
5. ปัจจัยด้านผู้สอน	4.55	0.41	4.65	0.43	1.959	.051
6. ปัจจัยด้านเงินทุนและสิ่งสนับสนุน	4.44	0.48	4.45	0.52	0.181	.856
รวม	4.44	0.27	4.45	0.29	0.177	.860

4.3.3 สมมติฐานที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในภูมิภาคต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการแตกต่างกัน

จากค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการ จำแนกตามภูมิภาค ที่ปรากฏในตารางที่ 4.11 ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในภูมิภาคต่างกันมีความคิดเห็นต่อแนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($F = 5.463$, $p = .001$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่ 3 ปัจจัยด้านผู้เรียน/สมรรถนะ ปัจจัยที่ 4 ปัจจัยด้านสถานประกอบการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ปัจจัยที่ 1 ปัจจัยด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยที่ 5 ปัจจัยด้านผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยที่ 2 ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน และปัจจัยที่ 6 ปัจจัยด้านเงินทุนและสิ่งสนับสนุนไม่แตกต่างกัน รายละเอียดดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการ การจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการ จำแนก ตามภูมิภาค

รายการประเมิน	ภาคเหนือ (n = 80)		ภาคกลาง (n = 150)		ภาค ตะวันออกเฉียง เหนือ (n = 121)		ภาคใต้ (n = 49)	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ปัจจัยด้านหลักสูตร	4.59	0.41	4.58	0.38	4.44	0.47	4.43	0.40
2. ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการ สอน	4.44	0.48	4.40	0.39	4.30	0.45	4.40	0.45
3. ปัจจัยด้านผู้เรียน/สมรรถนะ	4.34	0.30	4.38	0.26	4.19	0.39	4.24	0.35
4. ปัจจัยด้านสถานประกอบการ	4.54	0.50	4.68	0.43	4.45	0.55	4.47	0.42
5. ปัจจัยด้านผู้สอน	4.73	0.41	4.62	0.39	4.65	0.45	4.49	0.45
6. ปัจจัยด้านเงินทุนและสิ่ง สนับสนุน	4.47	0.52	4.46	0.47	4.45	0.53	4.37	0.54
รวม	4.50	0.30	4.50	0.23	4.39	0.32	4.38	0.27

ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแนวโน้มทิศทาง และความต้องการใน การบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถาน ประกอบการ จำแนกตามภูมิภาค

รายการประเมิน	แหล่ง ความแปรปรวน	SS	df	MS	F-ratio	p
ปัจจัยด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2.233	3	0.744	4.283	.005
	ภายในกลุ่ม	68.813	396	0.174		
	รวม	71.046	399			
ปัจจัยด้านการจัดการเรียน การสอน	ระหว่างกลุ่ม	1.209	3	0.403	2.120	.097
	ภายในกลุ่ม	75.291	396	0.190		
	รวม	76.500	399			
ปัจจัยด้านผู้เรียน/ สมรรถนะ	ระหว่างกลุ่ม	2.624	3	0.875	8.267	.000
	ภายในกลุ่ม	41.902	396	0.106		
	รวม	44.526	399			

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

รายการประเมิน	แหล่ง ความแปรปรวน	SS	df	MS	F-ratio	p
ปัจจัยด้านสถาน ประกอบการ	ระหว่างกลุ่ม	3.870	3	1.290	5.477	.001
	ภายในกลุ่ม	93.275	396	0.236		
	รวม	97.146	399			
ปัจจัยด้านผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	1.749	3	0.583	3.294	.021
	ภายในกลุ่ม	70.092	396	0.177		
	รวม	71.841	399			
ปัจจัยด้านเงินทุน และสิ่งสนับสนุน	ระหว่างกลุ่ม	0.347	3	0.116	0.448	.719
	ภายในกลุ่ม	102.463	396	0.259		
	รวม	102.810	399			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.291	3	0.430	5.463	.001
	ภายในกลุ่ม	31.185	396	0.079		
	รวม	32.475	399			

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า ผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ มีความคิดเห็นต่อแนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่ 3 ปัจจัยด้านผู้เรียน/สมรรถนะปัจจัยที่ 4 ปัจจัยด้านสถานประกอบการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ปัจจัยที่ 1 ปัจจัยด้านหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยที่ 5 ปัจจัยด้านผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยดำเนินการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีเชฟเฟ พบว่า

ปัจจัยที่ 1 ปัจจัยด้านหลักสูตร ผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในภูมิภาคภาคกลางมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในภูมิภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยที่ 3 ปัจจัยด้านผู้เรียน/สมรรถนะ ผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในภูมิภาคภาคเหนือมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในภูมิภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในภูมิภาคภาคกลางมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในภูมิภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยที่ 4 ปัจจัยด้านสถานประกอบการ ผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในภูมิภาคภาคกลางมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในภูมิภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยที่ 5 ปัจจัยด้านผู้สอน ผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในภูมิภาคภาคเหนือมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในภูมิภาคภาคใต้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในภูมิภาคภาคเหนือ และภาคกลางมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในภูมิภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายละเอียดดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 การเปรียบเทียบแนวโน้มทิศทาง และความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการ จำแนกตามภูมิภาค เป็นรายคู่โดยวิธีเชฟเฟ

รายการประเมิน	ภูมิภาค	ภาคเหนือ (n = 80)	ภาคกลาง (n = 150)	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (n = 121)	ภาคใต้ (n = 49)
ปัจจัยด้านหลักสูตร	ภาคเหนือ ค่าเฉลี่ย 4.59	-	0.01	0.15	0.16
	ภาคกลาง ค่าเฉลี่ย 4.58		-	0.14*	0.15
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ค่าเฉลี่ย 4.44			-	0.01
	ภาคใต้ ค่าเฉลี่ย 4.43				-
ปัจจัยด้านผู้เรียน/สมรรถนะ	ภาคเหนือ ค่าเฉลี่ย 4.34	-	0.04	0.15*	0.10
	ภาคกลาง ค่าเฉลี่ย 4.38		-	0.19**	0.14
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ค่าเฉลี่ย 4.19			-	0.05
	ภาคใต้ ค่าเฉลี่ย 4.24				-
ปัจจัยด้านสถานประกอบการ	ภาคเหนือ ค่าเฉลี่ย 4.54	-	0.14	0.09	0.07
	ภาคกลาง ค่าเฉลี่ย 4.68		-	0.23**	0.21
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ค่าเฉลี่ย 4.45			-	0.02
	ภาคใต้ ค่าเฉลี่ย 4.47				-

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

รายการประเมิน	ภูมิภาค	ภาคเหนือ (n = 80)	ภาคกลาง (n = 150)	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (n = 121)	ภาคใต้ (n = 49)
ปัจจัยด้านผู้สอน	ภาคเหนือ ค่าเฉลี่ย 4.73	-	0.11	0.08	0.24*
	ภาคกลาง ค่าเฉลี่ย 4.62		-	0.03	0.13
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ค่าเฉลี่ย 4.65			-	0.16
	ภาคใต้ ค่าเฉลี่ย 4.49				-
รวม	ภาคเหนือ ค่าเฉลี่ย 4.50	-	0.00	0.11*	0.12
	ภาคกลาง ค่าเฉลี่ย 4.50		-	0.11*	0.12
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ค่าเฉลี่ย 4.39			-	0.01
	ภาคใต้ ค่าเฉลี่ย 4.38				-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1. ผลสรุปจากการเก็บรวบรวมข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสำรวจความคิดเห็นสามารถสรุปเป็นประเด็นที่สำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสายธุรกิจบริการ ได้ดังนี้

1. แนวโน้ม ทิศทางและความต้องการในการบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการทำงานในสถานศึกษาควบคู่กับสถานประกอบการ พบว่า

1.1 ปัจจัยด้านผู้สอน มีส่วนสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาองค์ความรู้ของผู้เรียน โดยพบว่าสถานประกอบการเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเกื้อหนุนการดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับของการปฏิบัติการ การฝึกปฏิบัติ การฝึกดำเนินการที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากสถานประกอบการจริง

1.2 ปัจจัยด้านหลักสูตร ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบบูรณาการหลักสูตรที่จะสร้างให้ผู้เรียนมีความสามารถนั้นต้องอยู่บนพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม จิตบริการ และความรับผิดชอบเป็นสำคัญ ควบคู่กับการฝึกปฏิบัติการจริง โดยมีมาตรฐานต่างๆ ทางด้านธุรกิจบริการมารองรับ เช่น การโรงแรม ท่องเที่ยว เป็นต้น

1.3 ปัจจัยด้านเงินทุนและสิ่งสนับสนุน สถาบันการศึกษาควรจัดให้มีสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยเข้ากับบริบทในวิชาชีพที่ผู้เรียนกำลังเรียนรู้ และในขณะเดียวกันควรเพิ่มงบประมาณของค่าใช้จ่ายต่างๆ มากขึ้น ทั้งค่าอุปกรณ์และวัสดุต่างๆที่ใช้ในการปฏิบัติการ และที่สำคัญที่สุดควรมีห้องปฏิบัติการที่ทันสมัย ครบถ้วน พอติดกับจำนวนผู้เรียน เพื่อการฝึกปฏิบัติการได้อย่างแท้จริงและทั่วทุกคน

1.4 ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนควรมีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายทั้งในห้องเรียน ห้องปฏิบัติการและสถานที่จริง ตลอดจนควรเน้นการบูรณาการระหว่างวิชาการและวิชาชีพ การศึกษาดูงาน เน้นสมรรถนะตามสาขาวิชาชีพของผู้เรียนเป็นหลัก

2. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

สำหรับข้อคิดเห็นเพิ่มเติมสามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสายธุรกิจบริการ นั้น ควรให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน หรือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน

2.2 การจัดการเรียนรู้เน้นทักษะวิชาชีพที่เป็นทักษะพื้นฐานแห่งการทำงานสายธุรกิจบริการ เช่น ทักษะทางภาษาต่างประเทศ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ทักษะการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ เป็นต้น

2.3 สถาบันการศึกษาควรมีการจัดทำบันทึกความตกลง MOU ระหว่างสถาบันการศึกษาในระดับเดียวกัน ต่างระดับ สถานประกอบการ ทั้งในและต่างประเทศ

2.4 การจัดการเรียนรู้ควรให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะวิชาชีพอย่างแท้จริงในสถานประกอบการ และการฝึกวิชาชีพนั้นอาจทำได้ในขณะที่นักศึกษากำลังเรียนรายวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยเฉพาะหรือ การฝึกในช่วงปิดเทอม หรือทั้งเทอม แต่ทั้งนี้ควรให้มีการฝึกปฏิบัติงานมากกว่า 2 ครั้ง ในระยะเวลา 4 ปีที่ศึกษาในหลักสูตร

2. ผลจากการสังเคราะห์รูปแบบการจัดการศึกษาแบบ Work Integrated Learning

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน (Work Integrated Learning) สายธุรกิจบริการในประเทศไทยนั้น พบได้ว่าจะปรากฏอยู่ในสายอาชีวศึกษาและสายวิชาชีพเป็นหลัก โดยเน้นทางด้านสายการบริการและอุตสาหกรรม แต่ทั้งนี้ งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งเน้นการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน (Work Integrated Learning) สายธุรกิจบริการที่เป็นลักษณะเฉพาะสำหรับ มหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย เนื่องจากการจัดการศึกษาในสายวิชาชีพในระดับอุดมศึกษาทางด้านธุรกิจบริการ ได้เกิดขึ้นครั้งแรกในวิทยาลัยครูมากกว่า 30 ปี แล้ว ดังนั้น ผลการสังเคราะห์จึงใช้กรอบการสังเคราะห์แบบผสมผสานระหว่าง WIL ที่ปรากฏในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มหาวิทยาลัยราชภัฏ และรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสากล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.14 แสดงการวิเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสากล

รูปแบบ	ลักษณะเฉพาะที่ปรากฏ	ตัวอย่างประกอบ
1.การกำหนดประสบการณ์ก่อนรับเข้าศึกษา (Pre-course Experience)	คือการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะทางของผู้ที่จะเข้าศึกษาเพื่อเป็นกรอบแนวทางการคัดเลือกผู้เรียนให้ตรงกับสายงานที่จะศึกษา (Pre-requisite)	1.การกำหนดให้ผู้เข้าศึกษาต้องเคยผ่านการทำงานในสายนั้นๆ มาก่อน เช่น เคยผ่านงานทางด้านท่องเที่ยว โรงแรม มาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี เป็นต้น 2.การกำหนดให้ผู้เข้าศึกษามีคุณลักษณะตามที่ต้องการ เช่น การกำหนด ส่วนสูง น้ำหนัก ความสามารถทางภาษา ในสายธุรกิจการบิน เป็นต้น
2.การเรียนรู้สลับกับการทำงาน (Sandwich Course) กำเนิดครั้งแรกในประเทศออสเตรเลีย ปี ค.ศ. 1962-1963 มี 2 แบบ คือ 2.1 แชนด์วิชแบบบาง (Thin Sandwiches) 2.2 แชนด์วิชแบบหนา (Thick Sandwiches)	คือการกำหนดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ อาจมีระยะเวลา 3 – 4 เดือน หรือการกำหนดให้ออกฝึกงานครึ่งภาคเรียนที่กำลังเรียนรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง	หลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาต่างๆมักกำหนดให้นักศึกษาออกฝึกงานในภาคเรียนสุดท้ายก่อนสำเร็จการศึกษา
3.การติดตามเรียนรู้การทำงานเสมือนเป็นเงา (Job Shadowing)	คือ การให้ผู้เรียนได้เข้าไปเรียนรู้พฤติกรรมการทำงานที่แท้จริงของผู้ทำงานในสถานประกอบการด้วยรูปแบบสังคมประกิต การสังเกตการณ์ การเรียนรู้ การติดตามสอบถามอย่างใกล้ชิด เพื่อซึมซับ หล่อหลอม ความรู้ทักษะทั้งในงาน และวัฒนธรรมองค์กร	นักกฎหมาย ทนายความ มัคคุเทศก์ ผู้นำทัวร์ พนักงานโรงแรม เป็นต้น
4.สหกิจศึกษา (Cooperative Education)	เน้นการบูรณาการภาคทฤษฎีและการปฏิบัติเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อพัฒนาส่งเสริมขีดความสามารถของผู้เรียนให้ตรงกับความต้องการของสถาน	หลักสูตรต่างๆ ทุกมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

รูปแบบ	ลักษณะเฉพาะที่ปรากฏ	ตัวอย่างประกอบ
	<p>ประกอบการ โดยความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติการในสถานประกอบการนั้นๆเลย เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาแล้วอาจทำงานต่อในหน่วยงานนั้นๆได้เลยเนื่องจากผ่านการ Train มาเรียบร้อยแล้ว</p>	
5.หลักสูตรร่วมระหว่างมหาวิทยาลัย สถานประกอบการ อุตสาหกรรม (Joint Industry University Course)	<p>คือหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นภายใต้ความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและสถานประกอบการ ที่สถานประกอบการร่วมอุดหนุนงบประมาณและอุปกรณ์ต่างๆในการพัฒนาผู้เรียน</p>	หลักสูตรต่างๆ ในมหาวิทยาลัย
6.การปฏิบัติงานภาคสนาม (Field Work)	<p>คือการจัดการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนเข้าไปสำรวจสังเกตการณ์การทำงานในสถานประกอบการจริงภายในระยะเวลาสั้นๆโดยมีผู้สอนและสถานประกอบการคอยให้ข้อมูลความรู้เบื้องต้น</p>	วิทยาศาสตร์ บริหารธุรกิจ การจัดการ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เป็นต้น
7.พนักงานฝึกหัดใหม่หรือพนักงานฝึกงาน (New Traineeship or Apprenticeship)	<p>คือ การปฏิบัติงานที่มีการจัดกระบวนการ วิธีการที่เป็นระบบ มีการเตรียมการที่มีแบบแผนโครงสร้างอย่างชัดเจนทั้งในและนอกสถานที่</p>	พนักงานสายการบิน สัตวแพทยศาสตร์ เป็นต้น
8.การฝึกปฏิบัติจริงภายหลังสำเร็จการเรียนทฤษฎี (Pre – Course Internship)	<p>คือการฝึกการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติงานเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ในการปฏิบัติงานหลังสำเร็จการศึกษา</p>	แพทย์ ทนายความ

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

รูปแบบ	ลักษณะเฉพาะที่ปรากฏ	ตัวอย่างประกอบ
9.การบรรจุให้ทำงานหรือการฝึกเฉพาะตำแหน่ง (Placement to Practicum)	การพัฒนาทักษะหรือประสบการณ์ที่จำเป็นในอนาคต โดยจัดฝึกเวลาปฏิบัติงานเพิ่มเติมในสถานการณ์จริง	แพทย์ พยาบาล ครู

ที่มา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2554

3. ผลการสังเคราะห์วิธีการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษาในต่างประเทศ

สำหรับการจัดการศึกษาในรูปแบบ Work Integrated Learning (WIL) ในต่างประเทศนั้น นิยมใช้การจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษา ที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกมา 4 ประเทศซึ่งแต่ละประเทศมีจุดเน้นและจุดเด่นที่แตกต่างกันออกไป โดยมีรายละเอียดที่น่าสนใจ ดังนี้ คือ

3.1 ประเทศออสเตรเลีย

การจัดการศึกษาในรูปแบบสหกิจศึกษาในประเทศออสเตรเลียนั้น มีจุดเน้นที่การสร้างเสริมประสบการณ์วิชาชีพ ให้กับผู้เรียนโดยใช้ความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษากับสถานประกอบการต่างๆ ที่ตรงกับวิชาชีพที่ผู้ศึกษากำลังเรียนอยู่ ซึ่งมีชื่อว่า “การศึกษาแบบแซนด์วิช” Sandwich Education ซึ่งเริ่มมีมาตั้งแต่ปี ค.ศ. ที่ 1962 เป็นต้นมาในสาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล ที่สถาบัน Footscray Institute of Technology และ สถาบัน Swinburne Institute of Technology มี 2 รูปแบบ

ก) Thin Sandwich มีลักษณะการจัดการศึกษาแบบควบคู่กันไประหว่างการศึกษาด้านวิชาการ (Academic Semester) ในสถาบัน หนึ่งภาคเรียน และหลังจากนั้นศึกษาจากการทำงาน (Work Semester) ในภาคเรียนถัดไป ทำสลับกันไป และใช้เฉพาะนักศึกษาที่เรียนในชั้นปีที่ 1 และ 2 เท่านั้น

ทั้งนี้ข้อสังเกตที่พบคือ หลักสูตรและเนื้อหาที่ใช้ในการสอนในสถาบันกับการฝึกปฏิบัติการต้องมีความสัมพันธ์กัน การประเมินผลจะใช้รูปแบบ College Based หรือ University Based ในขณะที่เรียนทางด้านวิชาการ และ ใช้รูปแบบการประเมินผลแบบ Industry Based ในขณะที่นักศึกษาอยู่ในสถานประกอบการ

ข) Thick Sandwich มีลักษณะที่แตกต่างไปจาก Thin Sandwich คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่ผ่านกระบวนการฝึกในรูปแบบ Thin Sandwich ในชั้นปี 1 และ 2 ต้องไปปฏิบัติงานจริง ภาคอุตสาหกรรมตลอดปีการศึกษา เสมือนว่าตนเองนั้นเป็นพนักงานของหน่วยงานนั้นๆ หลังจากนั้นกลับเข้ามาศึกษาต่อในชั้นปีที่ 4 ต่อไป

ข้อสังเกตที่ได้รับคือ วิธีการจัดการเรียนการสอนในชั้นปีที่ 4 จะใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ กรณีศึกษา (Case Studies) การใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) การสอนแบบวิพากษ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นต้น

หมายเหตุ ในประเทศออสเตรเลียมีศูนย์สหกิจศึกษา โดยใช้ชื่อว่า Cooperative Education Center เป็นหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษาทั้งประเทศ ทั้งยังเป็นศูนย์ที่รวบรวมข้อมูลข่าวสารและนำเสนอนโยบายต่อรัฐบาล ซึ่งมีคณะกรรมการที่มาจากส่วนต่างๆคือ สถานประกอบการ ภาคอุตสาหกรรม คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษา

3.2 ประเทศเยอรมัน

สำหรับการจัดการศึกษารูปแบบสหกิจศึกษาในประเทศเยอรมันมีรูปแบบและวิธีการที่แตกต่างไปจากออสเตรเลีย คือ การจัดตั้งสถาบันการศึกษาเฉพาะด้าน (Specific Institute) มี 3 รูปแบบ

ก) University of Applied Science / Fachhochschulen ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1970 รูปแบบการจัดการศึกษาและโครงสร้างหลักสูตรจะแตกต่างกันไปในแต่ละรัฐ แต่ทั้งนี้นักศึกษาจะใช้ระยะเวลาในการศึกษาทั้งสิ้น 4 ปี แบบทวิภาค โดยมีการปฏิบัติงานในภาคอุตสาหกรรม 2 ภาคการศึกษา (ในขณะที่ปฏิบัติงานในภาคอุตสาหกรรมนั้น นักศึกษาจะได้รับเงินอุดหนุนจากทางรัฐบาล เนื่องจากสถานประกอบการไม่ได้จ่ายเงินเดือนให้)

ข) University of Cooperative Education/Berufsakademie เกิดขึ้นใน ปี ค.ศ. 1974 ที่สถาบัน Berufsakademie ใช้เวลาการศึกษาทั้งสิ้น 3 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้วุฒิปริญญา Diploma BA โดยจัดการศึกษารูปแบบควบคู่ระหว่าง ทฤษฎีกับการปฏิบัติงาน การร่างหลักสูตรเป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

ค) Comprehensive University/ Gesamthochschulen การจัดการศึกษาในรูปแบบนี้มีความแตกต่างจาก 2 รูปแบบข้างต้น เนื่องจากเน้นให้นักศึกษาทำการฝึกงานในมหาวิทยาลัย Practical Work in University ควบคู่ไปกับการเรียนการสอน โดยถือว่าการฝึกงานเป็นส่วนหนึ่งในหลักสูตรการศึกษาซึ่งนักศึกษาจะต้องฝึกงานในมหาวิทยาลัย 2 ภาคการศึกษา มีการสัมมนา ประเมินผลการปฏิบัติงานโดยชี้ให้ผู้ศึกษาได้เห็นเป้าหมายในอาชีพที่แท้จริง

ข้อสังเกต เห็นได้ว่า มหาวิทยาลัยในรูปแบบนี้จะมีสถานประกอบการเข้ามาใช้พื้นที่ในการดำเนินกิจการด้วย ดังนั้น การที่นักศึกษาฝึกงานในมหาวิทยาลัยจึงเป็นงานฝึกงานโดยตรงกับสถานประกอบการด้วยเช่นกัน

3.3 ประเทศอังกฤษ

สำหรับประเทศอังกฤษนั้น การสร้างประสบการณ์วิชาชีพให้กับนักศึกษาอาศัยความร่วมมือกับสถานประกอบการภายนอก ซึ่งใช้ชื่อว่า Sandwich Course ในปี ค.ศ. 1903 ที่ Sunderland Technical College ในสาขาวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ ระยะเวลาเรียน 4 ปี โดยแยกออกเป็น การเรียนในชั้นเรียนหรือภาคทฤษฎี 3 ปี และฝึกปฏิบัติการระยะเวลาแล้วเท่ากับ 1 ปี โดยเริ่มฝึกตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 (แบ่งย่อยออกเป็น 2 – 5 ช่วง) ทั้งการที่นักศึกษาเข้าไปฝึกงานในสถานประกอบการ หรือการที่บุคลากรขอสถานประกอบการเข้ามาเรียนรู้ในสถานศึกษา

ข้อสังเกต คือ นอกเหนือจากการที่สถาบันการศึกษาจะทำหน้าที่ในการผลิตบุคลากรที่เป็นนักศึกษาออกไปสู่โลกแห่งอาชีพแล้ว แต่ในขณะเดียวกันสถาบันการศึกษายังทำหน้าที่

ในการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานความสามารถของบุคคลากรในภาคอุตสาหกรรมให้มีความรู้ เช่นกัน

3.4 ประเทศแคนาดา

สำหรับรูปแบบสหกิจศึกษาในประเทศแคนาดา ไม่ได้มีการชี้เฉพาะเจาะจงรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งโดยตรง แต่ทั้งนี้ก็ยังคงมีการฝึกปฏิบัติงานอยู่โดยอาจใช้ระยะเวลา ตั้งแต่ 1 ภาคการศึกษาหรือ 16 สัปดาห์ จนถึง 2 ถึง 3 ภาคการศึกษาก็เป็นได้ อาจทำในรูปแบบการสลับระหว่างภาคการศึกษาในชั้นเรียนกับภาคการทำงาน Alternative Pattern หรือการใช้รูปแบบคู่ขนาน Parallel Pattern คือการเรียนและทำงานในเวลาเดียวกัน

นอกจากนี้แล้วผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์หลักการและวิธีการบริหารจัดการ Work Integrated Learning รูปแบบสหกิจศึกษาจากมหาวิทยาลัยชั้นนำในต่างประเทศที่เป็นต้นแบบที่ดีที่สุด ดังตารางที่ปรากฏด้านล่าง

ตารางที่ 4.15 แสดงการเปรียบเทียบหลักการและวิธีการบริหารจัดการสหกิจศึกษาของสถาบันการศึกษาชั้นนำในต่างประเทศ

ลักษณะที่สำคัญ	Swinburne University of Technology Australia	University of Waterloo Canada	Northeastern University USA
1.ปีที่เริ่มใช้	ปี ค.ศ.1962	ปี ค.ศ.1957	ปี ค.ศ.1909
2.การบริหารจัดการ (หลักสูตร)	หลักสูตร 5 ปี ระบบทวิภาค (ภาคเรียนละ 16 สัปดาห์) โดยในชั้นปีที่ 4 นักศึกษาต้องออกฝึกปฏิบัติการอย่างน้อย 2 ครั้ง (2 ภาคเรียน)	หลักสูตร 5 ปี ระบบไตรภาค (ภาคเรียนละ 12 สัปดาห์) โดยนักศึกษาจะต้องปฏิบัติงานทั้งสิ้น 6 ครั้งตลอดระยะเวลา 5 ปี	หลักสูตร 5 ปี ระบบไตรภาค (ภาคเรียนละ 12 สัปดาห์) โดยนักศึกษาจะต้องปฏิบัติงานทั้งสิ้น 3 ครั้งตลอดระยะเวลา 5 ปี
3.การบริหารจัดการด้านบุคคลากร	ประกอบไปด้วย 1.ผู้อำนวยการศูนย์ 2.ผู้จัดการประจำคณะ 3.ผู้จัดการโครงการ 4.ผู้จัดการสำนักงาน 5.ผู้จัดการสารสนเทศ เป็นต้น	ประกอบไปด้วย 1.ผู้อำนวยการศูนย์ 2.ผู้อำนวยการฝ่าย 3.ผู้จัดการ 4.ผู้ประสานงาน 5.เจ้าหน้าที่ เป็นต้น	ประกอบไปด้วย 1.ผู้อำนวยการ 2.ผู้ประสานงานประจำคณะ 3.เจ้าหน้าที่ เป็นต้น

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ลักษณะที่สำคัญ	Swinburne University of Technology Australia	University of Waterloo Canada	Northeastern University USA
4.การเตรียมความพร้อมก่อนการปฏิบัติงาน	มีการจัดอบรมและฝึกฝนทักษะการเขียนจดหมายสมัครงาน วิธีการสัมภาษณ์งาน	มีการจัดอบรมสัมมนาทางด้านบุคลิกภาพและงานอาชีพ โดยเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์	มีการจัดอบรมสัมมนาทางด้านบุคลิกภาพและงานอาชีพ วิธีการหางาน ทักษะการเขียนจดหมายสมัครงาน ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์
5.การคัดเลือกงานและการคัดสรรนักศึกษาเพื่อการฝึกปฏิบัติการ	-ผู้จัดการโครงการและอาจารย์ผู้สอนทำการคัดเลือกงาน สถานประกอบการที่มีคุณภาพและมีประโยชน์ต่อการฝึกงานของนักศึกษา -ทำการคัดเลือกนักศึกษาที่มีคุณลักษณะตรงตามความต้องการของสถานประกอบการเข้าฝึกงาน	ผู้ประสานงานสหกิจศึกษาในแต่ละเขตทำหน้าที่ในการคัดเลือกงาน สถานประกอบการที่เหมาะสมกับนักศึกษา	ผู้ประสานงานสหกิจศึกษาทำหน้าที่ในการหางาน
6.การนิเทศติดตามและประเมินผล	-อาจารย์ที่ปรึกษาทำการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานควบคู่ไปกับสถานประกอบการ -นักศึกษาทราบเงื่อนไขการประเมินผลล่วงหน้าแล้วก่อนการฝึกงาน ทั้งนี้จะต้องมีการจัดทำรายงานการฝึกงานฉบับสมบูรณ์พร้อมทั้งมีการนำเสนอผลงานทั้งในระหว่างและหลังการฝึกงานสิ้นสุด ซึ่งขึ้นอยู่กับข้อกำหนดช่วงเวลา	-นิเทศติดตามผลโดยผู้ประสานงานสหกิจศึกษาประจำเขตต่างๆซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษา -มีการแบ่งผลการประเมินออกเป็น 2 ระยะ คือ การประเมินผลกลางภาคการฝึกงาน Formative Evaluation และการประเมินผลปลายภาคการฝึกงาน Summative Evaluation	อาจารย์ประจำสาขาวิชาทำการนิเทศติดตามผล โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 1.การประเมินตั้งแต่การเตรียมความพร้อม 2.มีการเข้าร่วมสัมมนาหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกงาน โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 3.รับการสัมภาษณ์จากอาจารย์เพื่อประเมินพัฒนาการทางวิชาชีพและการทำงานตลอดจนการทำงานร่วมกับผู้อื่น 4.การเขียนรายงานพร้อมการนำเสนอผลงานอย่างเป็นทางการ

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ลักษณะที่สำคัญ	Swinburne University of Technology Australia	University of Waterloo Canada	Northeastern University USA
7. หน่วยประสานงาน	สำนักงานประสานงานอุตสาหกรรม Industry Liaison Office	ศูนย์สหกิจศึกษาและบริการอาชีพ Cooperative Education & Career Service	ส่วนสหกิจศึกษา Department of Cooperative Education
8. ลักษณะงานที่ฝึก	มีการร่วมวางแผนการฝึกงานระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและสถานประกอบการ ทั้งลักษณะของงาน รายละเอียด และสร้างข้อตกลงร่วมกันว่า นักศึกษาจะต้องมีการฝึกฝนทักษะต่างๆ เช่น ทักษะการแก้ไขปัญหา การสร้างให้นักศึกษาสามารถมองเห็นโอกาสและภาพรวมขององค์กร พร้อมให้นักศึกษาทำการจัดบันทึกรายงานการฝึกปฏิบัติงานประจำวัน	มีการร่วมวางแผนการฝึกงานระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและสถานประกอบการ โดยมีเงื่อนไขว่า ควรเป็นโครงการอิสระ มีการกำหนดเป้าหมายชัดเจน มีการประชุมติดตาม กำกับดูแลเป็นระยะๆ	มีการร่วมวางแผนการฝึกงานระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและสถานประกอบการ ซึ่งเป็นงานที่สอดคล้องกับวิชาชีพและความสนใจที่ต้องใช้ทักษะการแก้ไขปัญหาเป็นหลัก Problem Solving Based Practicing

4. ผลของมุมมองเชิงระบบของการจัดการศึกษาแบบ WIL

จากงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่นำเสนอต่อ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2554 ได้ทำการวิเคราะห์รูปแบบการจัดการศึกษาแบบ Work Integrated Learning (WIL) ที่ปรากฏในประเทศไทยไว้ 4 รูปแบบซึ่งสามารถที่จะนำมาเชื่อมโยงกับงานวิจัยชิ้นนี้ได้ คือ

- 4.1 รูปแบบทวิภาคี (DVT) Dual System
- 4.2 รูปแบบสหกิจศึกษา (Cooperative)
- 4.3 รูปแบบการฝึกงาน (Apprentice)
- 4.4 รูปแบบการฝึกหัด (Internship)

นอกจากนี้แล้วยังได้ทำการเปรียบเทียบในรูปแบบ SWOT Analysis ที่น่าสนใจ ดังนี้

ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบในรูปแบบ SWOT Analysis

หัวข้อ	รูปแบบทวิภาคี Dual System	รูปแบบสหกิจศึกษา (Cooperative)	รูปแบบการฝึกงาน (Apprentice)	รูปแบบการฝึกหัด (Internship)
จุดแข็ง Strength	<p>1.แต่ละสถาบันมีนโยบายชัดเจน</p> <p>2.มีการส่งเสริมสนับสนุน จากสถานประกอบการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจและอุตสาหกรรม</p> <p>3.สถาบันการศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนทางด้านวิชาการสัปดาห์ละ 1-2 วัน หลังจากนั้นจะออกฝึกปฏิบัติการจริงในสถานประกอบการ 3-4 วัน ควบคู่กันไป</p>	<p>1.แต่ละสถาบันมีการกำหนดนโยบายชัดเจน</p> <p>2.มีระบบการบริหารจัดการอย่างชัดเจน</p> <p>3.มีหน่วยงานหรือสถานประกอบการอย่างชัดเจน</p> <p>4.มีการเตรียมความพร้อมด้านการพัฒนาอาชีพให้กับผู้เรียน</p>	<p>1.สถานประกอบการมีความเข้าใจในระบบการฝึกงาน</p>	<p>1.มีระบบการจัดการที่มีมาตรฐาน</p> <p>2.มีการจัดเตรียมพี่เลี้ยงเป็นรายบุคคล</p> <p>3.ระบบการนิเทศและติดตามผลมีเกณฑ์มาตรฐาน</p> <p>4.หน่วยงานที่จัด Internship เป็นหน่วยงานที่อยู่ในกลุ่มวิชาชีพ</p> <p>5.นักศึกษาได้ไปประกอบวิชาชีพหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกงาน</p> <p>6.นักศึกษาได้ทำงานตามสาขาวิชาที่ศึกษา</p>
จุดอ่อน Weak	<p>1.ในบางครั้งจะได้สถานประกอบการที่ไม่ได้มาตรฐาน</p> <p>2.ขาดการประเมินผลและติดตามอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3.ขาดการประสานงานระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ</p> <p>4.ครูมีภาระงานสอนมากไปทำให้ไม่มีเวลานิเทศและให้คำปรึกษากับนักศึกษา</p>	<p>1.อาจารย์ให้ความสนใจกับระบบสหกิจศึกษาน้อย</p> <p>2.นักศึกษาขาดทักษะและความสามารถ</p> <p>3.ขาดการจัดการความรู้และการถ่ายทอดให้กับอาจารย์และนักศึกษา</p>	<p>1.ขาดระบบที่ชัดเจน</p> <p>2.ระบบการฝึกงานของแต่ละสถาบันไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน</p>	<p>1.การรับนักศึกษามีจำนวนจำกัด</p> <p>2.การจัดการศึกษาทำได้เฉพาะบางสาขาวิชานั้น เนื่องจากมีมาตรฐานวิชาชีพเป็นตัวกำกับ</p>

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

หัวข้อ	รูปแบบทวิภาคี Dual System	รูปแบบสหกิจศึกษา (Cooperative)	รูปแบบการฝึกงาน (Apprentice)	รูปแบบการฝึกหัด (Internship)
โอกาส Opportunity	1. มีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอเนื่องจากเป็นสถาบันของรัฐ 2. สถานประกอบการสามารถลดหย่อนภาษีได้	1. สถานประกอบการสามารถลดหย่อนภาษีได้ 2. สถานประกอบการขนาดใหญ่และกลางมีความเข้าใจในระบบสหกิจศึกษา 3. มีการเสริมสร้างความเข้าใจในเรื่องการทำงานจริงให้กับนักศึกษา	1. นักศึกษาหาที่ฝึกงานง่าย	1. สถานศึกษาจัดเตรียมสถานที่ฝึกงานให้กับนักศึกษา 2. เมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาสามารถทำงานได้ทันที
อุปสรรค T	1. โครงสร้างการบริหารจัดการไม่ชัดเจน 2. เศรษฐกิจตกต่ำ 3. ภาครัฐไม่มีนโยบายชัดเจน 4. เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับสถานประกอบการ	1. สถานศึกษาและสถานประกอบการไม่เห็นประโยชน์ของระบบ 2. เศรษฐกิจตกต่ำ 3. ภาครัฐไม่มีนโยบายชัดเจน 4. เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับสถานประกอบการ	1. สถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญเนื่องจากระยะเวลาสั้น 2. เศรษฐกิจตกต่ำ 3. เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับสถานประกอบการ	1. ระยะเวลาในการศึกษานานเกินไปทำให้ผู้เรียนเกิดความท้อแท้ 2. เศรษฐกิจตกต่ำ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาและประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน (Work Integrated Learning) สายธุรกิจบริการ

2.1 ขั้นตอนการพัฒนาารูปแบบ

การพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน (Work Integrated Learning) สายธุรกิจบริการ เริ่มจากการกำหนดปรัชญาและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ จากนั้นนำวัตถุประสงค์มากำหนดความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาที่ต้องการ แล้วนำความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาที่ต้องการมากำหนดภาระการเรียนรู้ของผู้เรียนที่นำไปสู่การกำหนดเชิงแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียน ซึ่งได้ผลดังนี้

1. ปรัชญาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้บนพื้นฐานของอาชีพ ภาษา เทคโนโลยีและความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

2.1 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานจริงในสายธุรกิจบริการควบคู่ไปกับภาษาและเทคโนโลยี

2.2 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีม มีจิตบริการและสามารถทำงานได้ในทุกสถานการณ์

2.3 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาางานด้วยตนเอง

2.4 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานสายธุรกิจบริการ

2.5 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่องาน ต่อชุมชนและต่อสังคม

3. ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาที่ต้องการ

จากปรัชญาและวัตถุประสงค์ของรูปแบบนำมากำหนดเป็นความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาที่ต้องการ ซึ่งนำไปสู่การกำหนดภาระการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ต้องการอีกต่อหนึ่ง ดังแสดงไว้ดังนี้

ตารางที่ 4.17 ภาวะการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ต้องการเพื่อตอบสนองต่อความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาที่ต้องการตามหลักสูตร

ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาที่ต้องการ	ภาวะการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ต้องการ
<p>1. มีความรู้ ทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานจริงในสายธุรกิจบริการควบคู่ไปกับภาษาและเทคโนโลยี</p>	<p>1. ผู้เรียนจะได้รับความรู้พื้นฐานด้านธุรกิจบริการเพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการประกอบวิชาชีพและการดำเนินชีวิต ด้วยกระบวนการและวิธีการจัดการเรียนการสอนในเทคนิค วิธีการและรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การสาธิต การทำโครงการ การฝึกปฏิบัติจริง เป็นต้น</p> <p>2. ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ในรูปแบบการฝึกปฏิบัติงานจริงทั้งในชั้นเรียน นอกชั้นเรียนและสถานประกอบการทางด้านธุรกิจบริการ</p> <p>3. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศที่ใช้ในการประกอบวิชาชีพ</p> <p>4. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนทักษะการใช้เทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ ที่ส่งเสริมวิชาชีพ</p> <p>5. ผู้เรียนมีบุคลิกภาพตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ</p>
<p>2. มีทักษะการทำงานเป็นทีม มีจิตบริการและสามารถทำงานได้ในทุกสถานการณ์</p>	<p>6. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนการทำงานเป็นทีม การสร้างจิตบริการและความอดทนในการปฏิบัติงานในสถานการณ์ต่างๆในรูปแบบโครงการ การจัดกิจกรรมกลุ่มใหญ่ กิจกรรมกลุ่มย่อย การจัดค่ายพัฒนาและส่งเสริมทักษะ เป็นต้น</p> <p>7. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนให้มีทักษะทางการสื่อสาร การใช้ วจนภาษา และอวัจนภาษา ตลอดจนการประสานงานกับผู้อื่น</p>
<p>3. มีทักษะการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนางานด้วยตนเอง</p>	<p>8. ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ด้วยการใช้วิธีการจัดการกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบฐานต่างๆ เช่น Problem Based Learning, Community Based Learning, Company Based Learning or Company to Works เป็นต้น</p> <p>9. ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ด้วยการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบประเด็นปัญหาเป็นหลัก (Issue) ซึ่งเป็นประเด็นใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในวงการธุรกิจบริการ</p>

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาที่ต้องการ	ภาระการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ต้องการ
	ทั้งในและต่างประเทศ ด้วยการคัดสรร คัดเลือก แยกแยะวิเคราะห์ สังเคราะห์ในรูปแบบการจัด สัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบกลุ่มย่อย หรือ การจำลองสถานการณ์จริง เป็นต้น
4. มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้ เหมาะสมกับการปฏิบัติงานสายธุรกิจบริการ	10. ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมสนับสนุน ด้านธุรกิจบริการ ตลอดจนการออกแบบ การ พัฒนาหรือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางด้านธุรกิจ บริการทั้งในและต่างประเทศ
5. มีคุณธรรม จรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบต่อนอง ต่อกงาน ต่อบุคคลและต่อสังคม	11. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนด้านคุณธรรม จรรยาบรรณ และความรับผิดชอบ ในทุกๆ รายวิชาที่ศึกษา หรือรายวิชาเสริมหลักสูตรที่ทาง สถาบันได้เพิ่มเติมให้ทั้งในและนอกชั้นเรียน

4. สังเขปนแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน (Work Integrated Learning) สายธุรกิจบริการ ผู้วิจัยใช้หลักการเขียนสังเขปนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

4.1 แสดงประเด็นหลักหลักถึงสิ่งที่คุณเรียนควรรู้และสามารถปฏิบัติการได้ทางสาย ธุรกิจบริการ

4.2 สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการด้านความรู้ ทักษะและความสามารถในการ ปฏิบัติงานสายธุรกิจบริการ

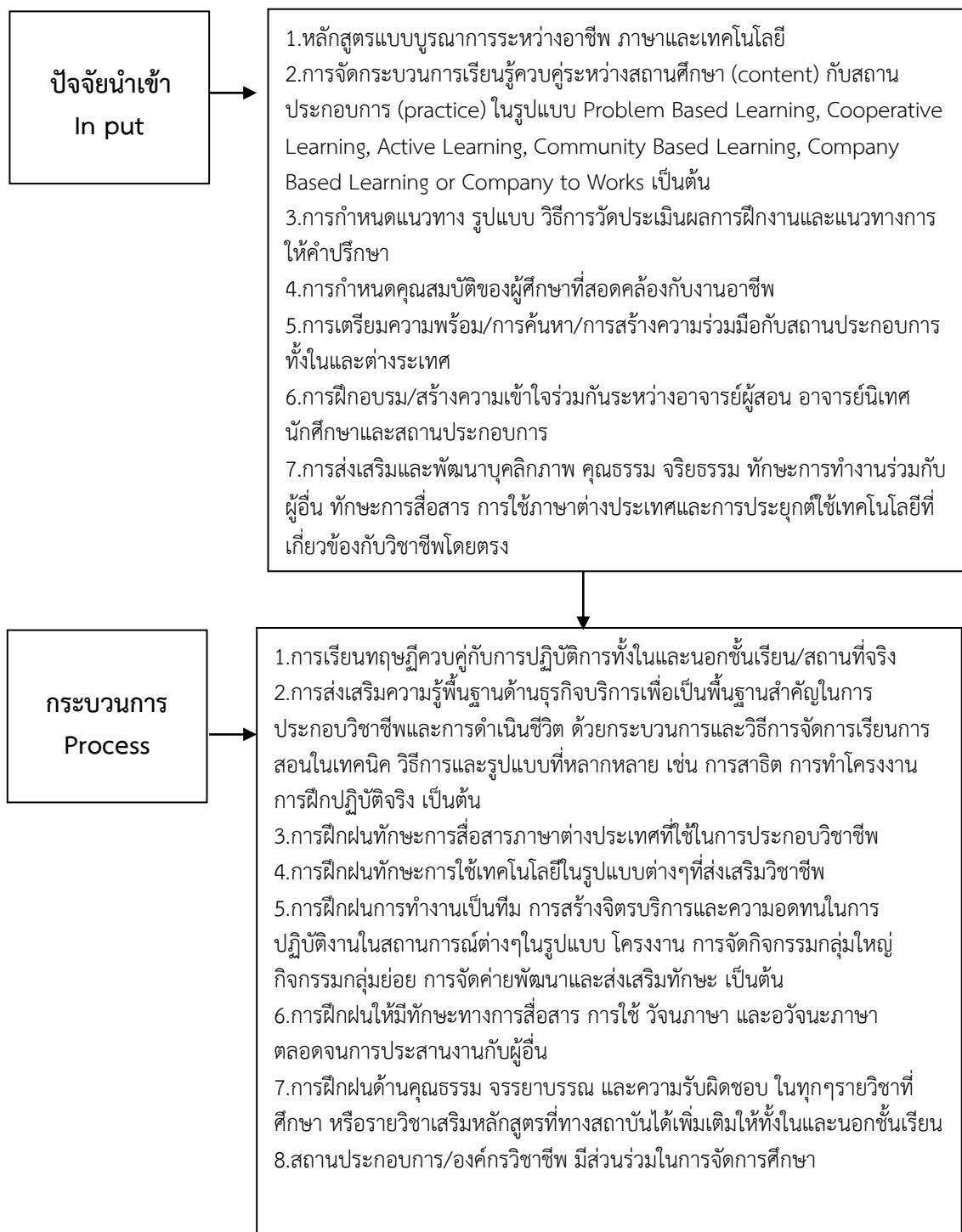
4.3 สะท้อนให้เห็นความต้องการด้านทักษะการทำงานเป็นทีม มีจิตบริการและ สามารถทำงานได้ในทุกสถานการณ์

4.4 ส่งเสริมพัฒนาการทางทักษะการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การ พัฒนางานด้วยตนเอง

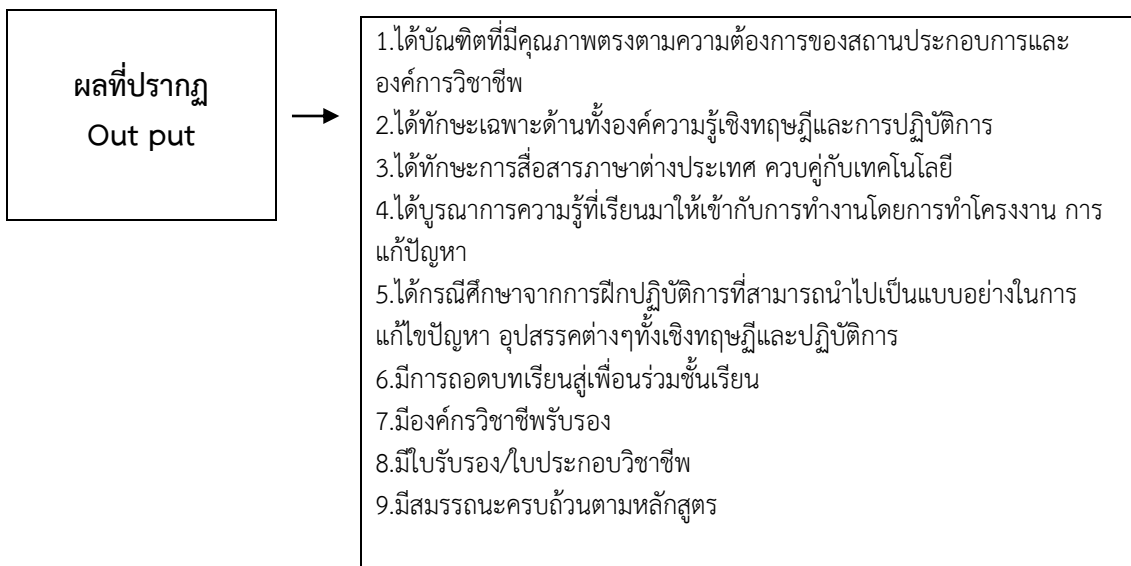
4.5 ส่งเสริมพัฒนาการทางคุณธรรม จรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อกงาน ต่อบุคคลและต่อสังคม

5. การนำผลที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นผนวกกับมาตรฐานวิชาชีพต่างๆ ทางด้านธุรกิจบริการ สมรรถนะหลัก สมรรถนะรอง ระเบียบ หลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานจาก สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสมาคมวิชาชีพ มากำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการ ซึ่งปรากฏได้ดังนี้

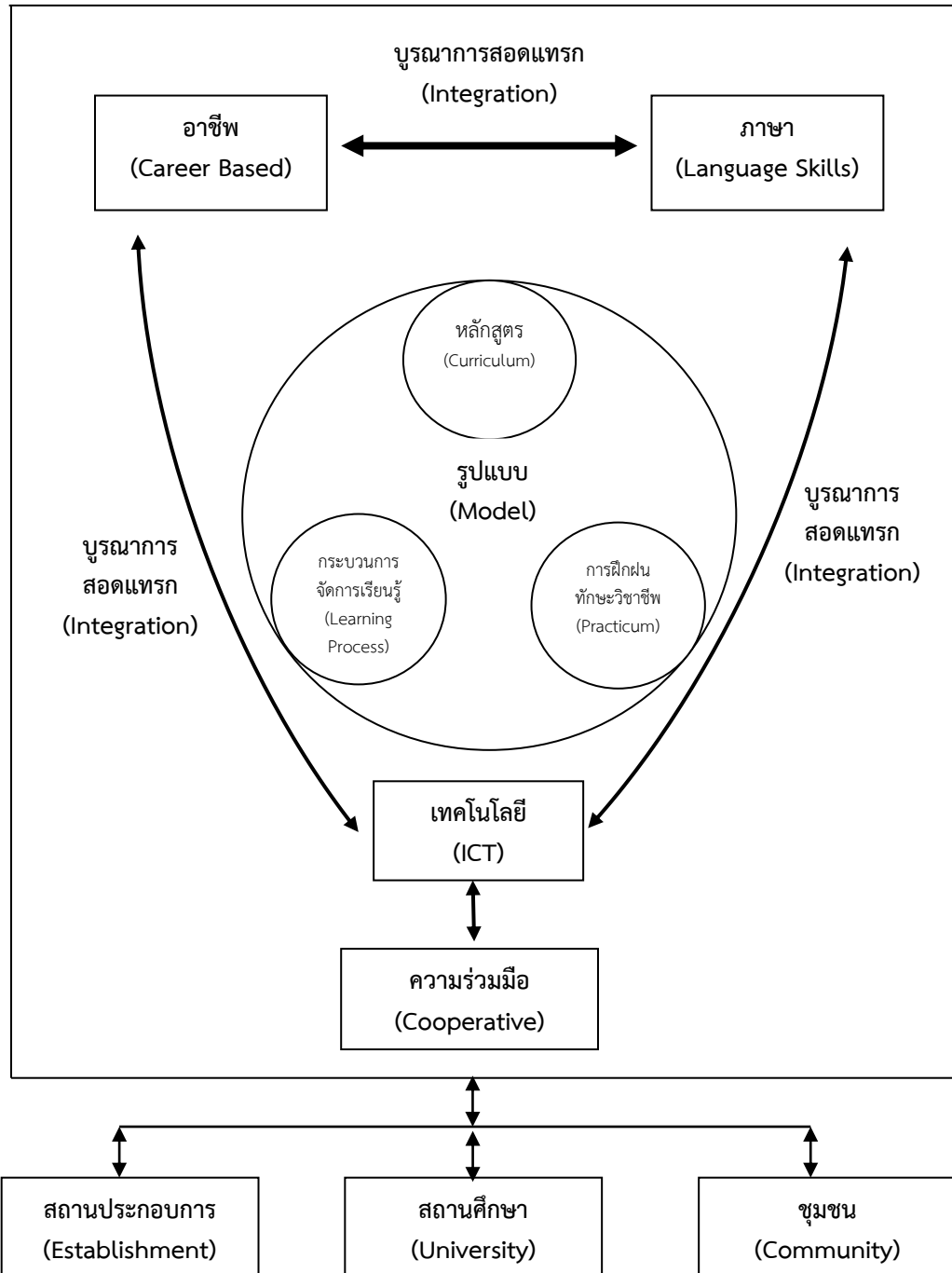
แผนภาพที่ 4.1 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงานสายธุรกิจบริการด้วยการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาและเทคโนโลยี
Work Based Learning Integration with Language and Technology

แผนภาพที่ 4.1 (ต่อ)

แผนภาพที่ 4.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน
 สายธุรกิจบริการด้วยการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาและเทคโนโลยี Work
 Based Learning Integration with Language and Technology

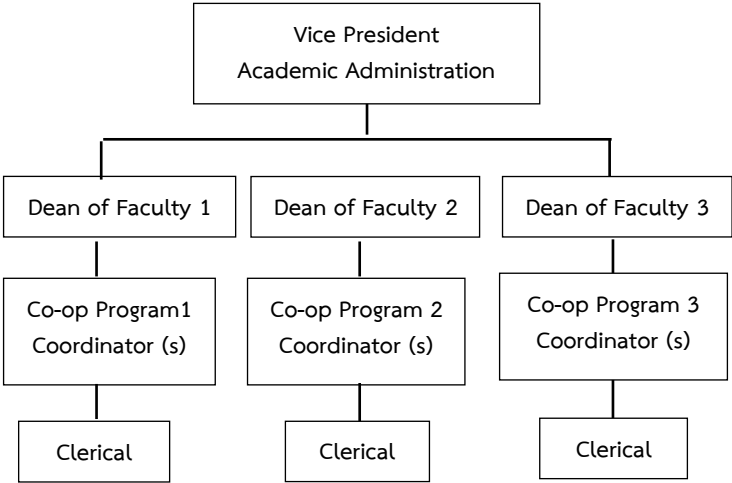
ตารางที่ 4.18. สรุปประเด็นสำคัญและแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการจัดการเรียนรู้ ควบคู่กับการทำงานสายธุรกิจบริการด้วยการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาและเทคโนโลยี Work Based Learning Integration with Language and Technology

ประเด็น/หัวข้อ	การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงานสายธุรกิจบริการด้วยการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาและเทคโนโลยี Work Based Learning Integration with Language and Technology
หลักการ/แนวคิด/ปรัชญา	ปรัชญาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้บนพื้นฐานของอาชีพ ภาษา เทคโนโลยีและความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา
วัตถุประสงค์	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2.1 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานจริงในสายธุรกิจบริการควบคู่ไปกับภาษาและเทคโนโลยี 2.2 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีม มีจิตบริการและสามารถทำงานได้ในทุกสถานการณ์ 2.3 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนางานด้วยตนเอง 2.4 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานสายธุรกิจบริการ 2.5 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบ ต่อตนเอง ต่องาน ต่อชุมชนและต่อสังคม
หลักสูตร	ลักษณะเด่นของหลักสูตร 1.ใช้กรอบมาตรฐานวิชาชีพขององค์กรวิชาชีพต่าง ๆ เข้ามาเป็นแนวทางในการพัฒนารายวิชาต่าง ๆ เช่น การท่องเที่ยว การโรงแรม เป็นต้น 2.เน้นการบูรณาการระหว่างองค์ความรู้ การฝึกปฏิบัติการด้วยการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาและเทคโนโลยี โดยการกำหนดสัดส่วนรายวิชาต่างๆที่ต้องประกอบไปด้วยการเรียนรู้หน่วยกิตที่มีทั้ง 1.องค์ความรู้ (Content) 2.การฝึกปฏิบัติการในชั้นเรียน (Practicum) 3. การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งในและนอกชั้นเรียน (มีการกำหนดช่วงระยะเวลาและแนวทางการฝึกงานอย่างเป็นระบบ เช่น หนึ่งภาคการศึกษา สองภาคการศึกษา หรือ ชั้นปีที่ 3 หรือ 4 เป็นต้น) 3.การจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นการพัฒนาองค์ 3 คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย ควบคู่กันไป

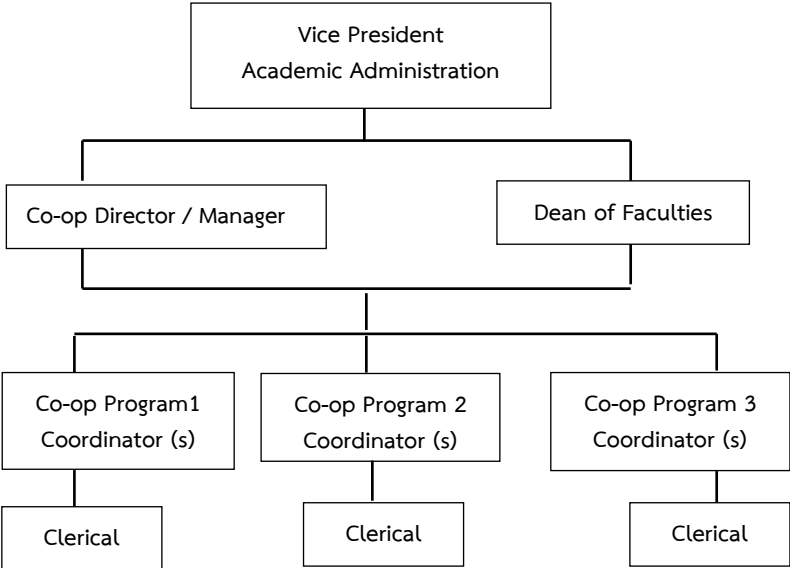
ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ประเด็น/หัวข้อ	การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน สายธุรกิจบริการด้วยการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาและเทคโนโลยี Work Based Learning Integration with Language and Technology
	<p>4.การจัดการเรียนรู้เน้นอาชีพเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ Career Based Center</p> <p>5.เป็นหลักสูตรที่มีการพัฒนาร่วมกันระหว่างสถาบันการศึกษา องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ ตลอดจนร่วมมือกันในการจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตามผล</p> <p>6.เน้นคุณธรรม จริยธรรม บุคลิกภาพ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการแก้ไขปัญหา</p>
	<p>การบริหารจัดการ สำหรับการบริหารจัดการสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ ดังนี้</p> <p>1. การบริหารจัดการโดยหน่วยงานกลาง Centralized Administration</p> <div style="text-align: center;"> <pre> graph TD VP[Vice President Academic Administration] --- CD[Co-op Director / Manager] CD --- C1[Co-op Coordinator 1] CD --- C2[Co-op Coordinator 2] CD --- C3[Co-op Coordinator 3] C1 --- PO[Placement Officer] C2 --- PO C3 --- PO PO --- CS[Clerical Support (1-2)] </pre> </div> <p>แผนภาพที่ 4.3 ผังการบริหารโดยหน่วยงานกลาง ที่มา : Canadian Association for Co-operative Education, CAFCE</p>

ตารางที่.4.18 (ต่อ)

ประเด็น/หัวข้อ	การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงานสายธุรกิจบริการด้วยการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาและเทคโนโลยี Work Based Learning Integration with Language and Technology
	<p>2. .การบริหารจัดการโดยหน่วยงานในระดับคณะ Decentralized Administration</p> <p style="text-align: center;">Decentralized Administration</p> <pre> graph TD VP[Vice President Academic Administration] --> D1[Dean of Faculty 1] VP --> D2[Dean of Faculty 2] VP --> D3[Dean of Faculty 3] D1 --> C1[Co-op Program 1 Coordinator (s)] D2 --> C2[Co-op Program 2 Coordinator (s)] D3 --> C3[Co-op Program 3 Coordinator (s)] C1 --> CL1[Clerical] C2 --> CL2[Clerical] C3 --> CL3[Clerical] </pre> <p>แผนภาพที่ 4.4 ผังการบริหารโดยหน่วยงานระดับคณะ ที่มา : Canadian Association for Co-operative Education, CAFCE</p>

ตารางที่.4.18 (ต่อ)

ประเด็น/หัวข้อ	<p>การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน สายธุรกิจบริการด้วยการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาและเทคโนโลยี Work Based Learning Integration with Language and Technology</p>
	<p>3. การบริหารงานแบบผสมผสานระหว่างหน่วยงานกลางและคณะวิชา Centralized /Decentralized Administration</p> <p style="text-align: center;">Centralized Decentralized Administration</p> <pre> graph TD VP[Vice President Academic Administration] --> CoOpDir[Co-op Director / Manager] VP --> Dean[Dean of Faculties] CoOpDir --> C1[Co-op Program 1 Coordinator (s)] CoOpDir --> C2[Co-op Program 2 Coordinator (s)] CoOpDir --> C3[Co-op Program 3 Coordinator (s)] C1 --> Cl1[Clerical] C2 --> Cl2[Clerical] C3 --> Cl3[Clerical] </pre> <p>แผนภาพที่ 4.5 ผังการบริหารงานแบบผสมผสานระหว่างหน่วยงานกลาง และคณะวิชา ที่มา : Canadian Association for Co-operative Education, CAFCE</p>

ตารางที่.4.18 (ต่อ)

ประเด็น/หัวข้อ	การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงานสายธุรกิจบริการด้วยการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาและเทคโนโลยี Work Based Learning Integration with Language and Technology
	<p>4. การบริหารงานแบบคณะทำงานขึ้นตรงกับหน่วยงานกลาง Self-Directed Work Team</p> <div style="text-align: center;"> <pre> graph TD VP[Vice President Academic Administration] --- C1[Co-op Coordinator 1] VP --- C2[Co-op Coordinator 2] VP --- C3[Co-op Coordinator 3] C1 --- CL[Clerical 1] C2 --- CL C3 --- CL </pre> </div> <p>แผนภาพที่ 4.6 ผังการบริหารงานแบบคณะทำงานขึ้นตรงกับส่วนกลาง ที่มา : Canadian Association for Co-operative Education, CAFCE</p>
แนวทางการจัดการเรียนรู้	<p>แนวทางการจัดการเรียนรู้ สำหรับแนวทางการจัดการเรียนรู้ได้นำความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาที่ต้องการมาเป็นประเด็นการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ปลายทางที่จะเกิดกับผู้เรียน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานจริงในสายธุรกิจบริการควบคู่ไปกับภาษาและเทคโนโลยี <p>แนวทางการจัดการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนจะได้รับความรู้พื้นฐานด้านธุรกิจบริการเพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการประกอบวิชาชีพและการดำเนินชีวิต ด้วยกระบวนการและวิธีการ

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ประเด็น/หัวข้อ	<p>การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน สายธุรกิจบริการด้วยการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาและเทคโนโลยี Work Based Learning Integration with Language and Technology</p>
	<p>จัดการเรียนการสอนในเทคนิค วิธีการและรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การ สาธิต การทำโครงการ การฝึกปฏิบัติจริง เป็นต้น</p> <p>2. ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ในรูปแบบการฝึกปฏิบัติงานจริงทั้งในชั้นเรียน นอกชั้น เรียนและสถานประกอบการทางด้านธุรกิจบริการ</p> <p>3. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศที่ใช้ในการ ประกอบวิชาชีพ</p> <p>4. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนทักษะการใช้เทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ ที่ ส่งเสริมวิชาชีพ</p> <p>5. ผู้เรียนมีบุคลิกภาพตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ</p> <p>2. มีทักษะการทำงานเป็นทีม มีจิตบริการและสามารถทำงานได้ในทุก สถานการณ์</p> <p>แนวทางการจัดการเรียนการสอน</p> <p>1. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนการทำงานเป็นทีม การสร้างจิตบริการและ ความอดทนในการปฏิบัติงานในสถานการณ์ต่างๆในรูปแบบ โครงการ การ จัดกิจกรรมกลุ่มใหญ่ กิจกรรมกลุ่มย่อย การจัดค่ายพัฒนาและส่งเสริม ทักษะ เป็นต้น</p> <p>2. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนให้มีทักษะทางการสื่อสาร การใช้ วจนภาษา และอวัจนภาษา ตลอดจนการประสานงานกับผู้อื่น</p> <p>3. มีทักษะการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนางานด้วย ตนเอง</p> <p>แนวทางการจัดการเรียนการสอน</p> <p>1. ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ด้วยการใช้วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบฐาน ต่างๆ เช่น Problem Based Learning, Community Based Learning, Company Based Learning or Company to Works เป็นต้น</p> <p>2. ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ด้วยการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบประเด็นปัญหาเป็น หลัก (Issue) ซึ่งเป็นประเด็นใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในวงการธุรกิจ</p>

ตารางที่.4.18 (ต่อ)

ประเด็น/หัวข้อ	<p>การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน สายธุรกิจบริการด้วยการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาและเทคโนโลยี Work Based Learning Integration with Language and Technology</p>
	<p>บริการทั้งในและต่างประเทศ ด้วยการคัดสรร คัดเลือก แยกแยะวิเคราะห์ สังเคราะห์ในรูปแบบการจัดสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบกลุ่มย่อย หรือ การจำลองสถานการณ์จริง เป็นต้น</p> <p>4.มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานสาย ธุรกิจบริการ</p> <p>แนวทางการจัดการเรียนการสอน</p> <p>1.ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการ ส่งเสริมสนับสนุนด้านธุรกิจบริการ ตลอดจนการออกแบบ การพัฒนาหรือ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางด้าน ธุรกิจบริการทั้งในและต่างประเทศ</p> <p>5.มีคุณธรรม จรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่องาน ต่อชุมชน และต่อสังคม</p> <p>แนวทางการจัดการเรียนการสอน</p> <p>1.ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนด้านคุณธรรม จรรยาบรรณ และความรับผิดชอบต่อ ในทุกๆรายวิชาที่ศึกษา หรือรายวิชาเสริมหลักสูตรที่ทางสถาบันได้เพิ่มเติมให้ ทั้งในและนอกชั้นเรียน</p>
การนิเทศติดตาม ประเมินผล	<p>การนิเทศติดตามประเมินผล</p> <p>1.มีคู่มือการประเมินผลที่พัฒนามาจากการทำงานร่วมกันระหว่างสถาบันกับ องค์กรวิชาชีพ</p> <p>2.มีการจัดสัมมนาให้ความรู้ล่วงหน้าเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการ ทั้ง คณาจารย์ และนักศึกษา</p> <p>3.มีการพัฒนาให้นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักการเขียนและการนำเสนอ ผลงาน</p> <p>4.มีการจัดตารางและกำหนดจำนวนครั้งของการนิเทศติดตามผล</p> <p>5.มีการกำหนดกรอบแนวทางและรายละเอียดการนิเทศระหว่างคณาจารย์ และสถานประกอบการ</p> <p>6.มีการกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้นักศึกษาบรรลุในแต่ละ ช่วงของการนิเทศติดตามผล</p> <p>7.มีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในรูปแบบ Rubric Scoring</p> <p>8.มีการกำหนดแนวทางการประเมินผลในรูปแบบ Authentic Assessment</p>

2.2 การประเมินรูปแบบ

สำหรับการประเมินรูปแบบนั้นใช้วิธีการประชุมเชิงวิพากษ์รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบไปด้วย

- 2.2.1 ผู้บริหารหลักสูตร / ภาควิชา / ประธานหลักสูตร จำนวน 4 คน
- 2.2.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่ผ่านการพัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีอื่น จำนวน 4 คน
- 2.2.3 สถานประกอบการ/ผู้ใช้บัณฑิต/องค์กรวิชาชีพ จำนวน 4 คน
- 2.2.4 ผู้ปกครองนักศึกษา จำนวน 4 คน

ผลการประเมินรูปแบบ

การประเมินรูปแบบใช้แนวทางการประเมินด้วยวิธีการให้ข้อคิดเห็นตามประเด็นและหัวข้อด้านบน ซึ่งมีข้อสรุปดังนี้

1. หลักการ/แนวคิด/ปรัชญา

ผู้เข้าร่วมต่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ปรัชญาของรูปแบบ คือ การจัดการเรียนรู้บนพื้นฐานของอาชีพ ภาษา เทคโนโลยีและความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพทางสังคมและการจัดการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน ที่ต้องการให้ผู้เรียนนั้นมีองค์ความรู้ ปฏิบัติการได้ มีความสามารถทางการสื่อสารภาษาต่างประเทศ และ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการประยุกต์ใช้ในการทำงาน

2. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้มี 5 ข้อ ซึ่งคณะกรรมการได้ทำการวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะรายประเด็น ดังนี้ คือ

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานจริงในสายธุรกิจบริการควบคู่ไปกับภาษาและเทคโนโลยี

สำหรับวัตถุประสงค์ข้อนี้ มีจุดหมายปลายทางให้ผู้เรียนนั้นมีความรอบรู้ใน องค์ 3 คือ 1) องค์ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานจริง 2) ภาษาต่างประเทศ และ 3) เทคโนโลยี ซึ่งคณะกรรมการทั้งหมด มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า เหมาะสม กับการพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบวิชาชีพได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะภาษาต่างประเทศจะเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่ม Value Added ให้กับผู้เรียนเป็นอย่างดี และเป็นการสร้างทางเลือกให้ผู้เรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถไปทำงานในต่างประเทศได้

ในขณะที่เดียวกันคณะกรรมการผู้วิพากษ์ในส่วนของสถานประกอบการยังได้เสริมว่า ทักษะการสื่อสารทางภาษาต่างประเทศนั้น ควรเพิ่มความหลากหลายทางภาษา มิใช่มุ่งเน้นเพียงภาษาอังกฤษเพียงอย่างเดียว แต่ขอให้มีการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาทักษะภาษาเพื่อนบ้านใกล้เคียง เช่น ภาษาเขมร ภาษาเวียดนาม ภาษาพม่า ภาษามลายู ภาษาจีน เป็นต้น เนื่องจากนักธุรกิจชาวไทยที่ประกอบวิชาชีพทางด้านธุรกิจบริการต่างเดินทางไปลงทุนทางด้าน การท่องเที่ยว โรงแรม ธุรกิจอาหาร ธุรกิจบริการอื่นๆ ในประเทศเพื่อนบ้านมากมาย โดยเฉพาะในประเทศพม่าและเวียดนาม เพราะฉะนั้นทักษะทางภาษาต่างประเทศจึงกลายมาเป็นประเด็นหลักในการพิจารณาบุคคลากรเข้าทำงานในหน่วยงานต่างๆ เป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีม มีจิตบริการ และสามารถทำงานได้ในทุกสถานการณ์

สำหรับวัตถุประสงค์ข้อนี้ มีจุดหมายปลายทางให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานเป็นทีม มีจิตบริการและสามารถทำงานได้ในทุกสถานการณ์ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วเป็นการพัฒนาแบบส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะและความสามารถในการใช้ทักษะการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นและในขณะเดียวกันสามารถที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยกรรมการผู้วิพากษ์บางท่านกล่าวว่า สิ่งนี้คือ คุณลักษณะเด่น ของบัณฑิตจากราชภัฏที่สามารถทำงานได้ด้วยความขยันขันแข็งและอดทน วัตถุประสงค์ข้อนี้จึงเป็นสิ่งที่แสดงถึงความ “โดดเด่น” และความเป็นตัวตนที่แท้จริงของบัณฑิตราชภัฏ ซึ่งแตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่นๆที่สอนในสาขาวิชาเดียวกัน

นอกจากนี้แล้วคณะกรรมการวิพากษ์ในส่วนของสถานประกอบการยังมุ่งเน้นให้สถาบันการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ทำการผลิตบัณฑิตเข้าสู่ตลาดแรงงานนั้น จำเป็นต้องเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ในส่วนบุคคลและการเพิ่มเติมรายวิชาการสร้างมนุษยสัมพันธ์และจิตบริการ ให้มีทั้งเชิงทฤษฎีและปฏิบัติการ เนื่องจากในรายวิชาดังกล่าวได้จัดการเรียนการสอนในเชิงทฤษฎีอย่างเดียว ขาดการฝึกปฏิบัติการ ทำให้ผู้เรียนยังไม่สามารถเข้าใจและซาบซึ้งกับคำว่า การทำงานเป็นทีม และการมีจิตบริการอย่างไร

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 3 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนางานด้วยตนเอง

สำหรับวัตถุประสงค์ ข้อนี้ มีจุดหมายปลายทางคือการพัฒนาให้ผู้เรียนมี ทักษะที่จำเป็นต่างๆ ในการดำรงตนอยู่ในสังคมและการประกอบอาชีพ ได้แก่ ทักษะการคิด การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ ในภาพรวมนั้นคณะกรรมการวิพากษ์ได้แสดงข้อคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมและสมควรที่จะนำมาใช้ในการพัฒนา แต่ทั้งนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การที่สถาบันราชภัฏจะพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะดังกล่าวได้อย่างครบถ้วนและเหมาะสมนั้น ควรสอดแทรกอยู่ในกิจกรรมหลัก สองประการ คือ 1) การสอนแทรกในกระบวนการจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกชั้นเรียน โดยการประยุกต์ใช้หลักการ วิธีการ หรือรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ เน้น การพัฒนาทักษะการคิด การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ 2) การพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้ทำการฝึกฝนตนเองทั้งในรูปแบบเดี่ยวและกลุ่ม เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างทักษะการคิด เพื่อนำพาไปสู่การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ได้ในที่สุด

อีกทั้งคณะกรรมการผู้วิพากษ์ในส่วนของผู้ปกครอง กล่าวเสริมว่า การส่งเสริมทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ น่าจะเป็นจุดสำคัญของการพัฒนานักศึกษาในโลกปัจจุบันและโลกอนาคตได้เป็นอย่างดี เนื่องจากทักษะดังกล่าวเป็นทักษะที่มีได้มุ่งเน้นประโยชน์เฉพาะส่วนบุคคลเท่านั้นแต่ยังส่งผลรวมถึงสังคมและผู้ที่อยู่รอบข้างได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 4 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานสายธุรกิจบริการ

สำหรับวัตถุประสงค์ข้อนี้ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นที่สุดสำหรับบุคลากรที่จะทำ

อาชีพทางด้านธุรกิจบริการ เนื่องจากระบบของเทคโนโลยีนั้นเป็นตัวช่วยให้การดำเนินธุรกิจสะดวก และรวดเร็วขึ้นอีกทั้งยังช่วยสนับสนุนการทำงานในด้านต่างๆ

กรรมการผู้วิพากษ์ต่างเห็นพ้องต้องกันว่าสมควรจะต้องมีการเพิ่มเติมทักษะทางด้านนี้ เพียงแต่ให้คำนึงถึงหลักสำคัญคือ 1) ผู้เรียนต้องสามารถใช้เทคโนโลยีที่สัมพันธ์หรือสอดคล้องกับงาน ที่จะทำให้พอสมควร เช่น งานท่องเที่ยว โรงแรม เป็นต้น 2) มีความรู้และสามารถออกแบบ web-site หรือ ออกแบบประชาสัมพันธ์ให้กับหน่วยงานทางด้านธุรกิจบริการได้ 3) ต้องเข้าใจและรู้ถึงประโยชน์ และโทษของเทคโนโลยีและสามารถเลือกใช้ได้อย่างถูกต้องวิธี เนื่องจากเท่าที่พบมาเห็นได้ว่า นักศึกษา ฝึกงานบางคนที่ฝึกงานในหน่วยงานธุรกิจบริการ ยังคงใช้เทคโนโลยีไม่ถูกประเภทและไม่ถูกเวลา เป็นต้น

นอกจากนี้แล้วนักศึกษาที่เป็นคณะกรรมการวิพากษ์ยังได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ทางมหาวิทยาลัยควรมีการสอนให้นักศึกษาในสายธุรกิจบริการทุกคน สามารถสร้างสื่อออนไลน์ หรือ การออกแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบอื่น

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 5 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่องาน ต่อชุมชนและต่อสังคม

สำหรับวัตถุประสงค์ข้อนี้ ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าวัตถุประสงค์ข้ออื่นๆ เนื่องจากการทำงานในสายธุรกิจบริการนั้น ต้องมีคุณธรรม จริยธรรมและความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่องาน ต่อลูกค้า ต่อผู้ใช้บริการเป็นที่ตั้ง

ดังข้อเสนอแนะของบรรดาคณาจารย์และสถานประกอบการว่า พื้นฐานทางด้านคุณธรรม จรรยาบรรณ นั้นสำคัญต่อการดำเนินการและการทำงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต ในขณะเดียวกัน “วินัย” ต่อตนเองนั้นก็ยังคงต้องส่งเสริมควบคู่กันไปกับการพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามความต้องการของตลาดแรงงาน การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการส่งเสริมให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพสมกับความเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏหรือไม่เพียงไร

เพียงแต่ว่า วิธีการในการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความพร้อมในวัตถุประสงค์ข้อนี้ ทางมหาวิทยาลัยจะพัฒนาอย่างไร ด้วยวิธีการใด นั้นคงต้องนำไปพิจารณาและวางแผนตั้งแต่แรก รับเข้าศึกษาจนถึงสำเร็จการศึกษาต่อไป ซึ่งเป็นรายละเอียดปลีกย่อยที่สถานประกอบการคาดหวังที่จะให้บัณฑิตสายธุรกิจบริการ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏมีคุณลักษณะเช่นนี้

3. หลักสูตร

คณะกรรมการวิพากษ์รูปแบบได้ชื่นชมกรอบแนวทางหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นว่ามีจุดเด่นที่น่าสนใจอยู่หลายประการ ดังคำแนะนำของคณะกรรมการจากสถานประกอบการว่า “หลักสูตรนี้มีลักษณะเด่นที่มีการนำกรอบมาตรฐานวิชาชีพขององค์กรวิชาชีพต่างๆ เข้ามาเป็นแนวทางในการพัฒนารายวิชาต่างๆ เช่น การท่องเที่ยว การโรงแรม ทำให้สอดคล้องกับความต้องการและมาตรฐานสมรรถนะ Competency Based ที่องค์กร หรือ สมาคมวิชาชีพ ได้วางกรอบมาตรฐานไว้อย่างชัดเจน จึงไม่รู้สีกังวลกับหลักสูตรธุรกิจบริการ ที่เปิดสอนโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ

นอกจากนี้แล้วคณะกรรมการที่เป็นนักศึกษา ได้ให้ข้อเสนอแนะว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม โดยเฉพาะข้อ 2 ที่กล่าวว่า หลักสูตรควรเน้นการบูรณาการระหว่างองค์

ความรู้ การฝึกปฏิบัติการด้วยการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาและเทคโนโลยี โดยการกำหนด สัดส่วนรายวิชาต่างๆที่ต้องประกอบไปด้วยการเรียนรู้หน่วยกิตที่มีทั้ง 1. องค์ความรู้ (Content) 2. การฝึกปฏิบัติการในชั้นเรียน (Practicum) 3. การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งในและนอกชั้นเรียน (มีการกำหนดช่วงระยะเวลาและแนวทางการฝึกงานอย่างเป็นระบบ เช่น หนึ่งภาคการศึกษา สองภาค การศึกษา หรือ ชั้นปีที่ 3 หรือ 4 เป็นต้น) นักศึกษาเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่ง แต่น่าจะมีการกำหนดลงไป ว่าหลักสูตรควรมีสัดส่วนของวิชาทฤษฎีและปฏิบัติการตามกลุ่มอาชีพ เท่ากับ 40 : 60 จึงเหมาะสม และควรเน้นสมรรถนะวิชาชีพเป็นฐานเป็นลักษณะ Module ให้เลือกเรียนได้ตามความถนัดและสนใจ ซึ่งแนวความคิดดังกล่าวสอดคล้องกับแนวความคิดของบรรดาคณะกรรมการวิพากษ์ ที่เป็นคณาจารย์ ซึ่งกลุ่มดังกล่าวยังให้ข้อเสนอแนะว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นควรเน้นให้ผู้เรียนสามารถ ปฏิบัติงานได้จริง มีความยืดหยุ่นตามแนวโน้มของเทคโนโลยีที่ปรับเปลี่ยนได้อยู่ตลอดเวลา

สำหรับประเด็น การจัดกระบวนการเรียนรู้เน้นการพัฒนาองค์ 3 คือ พุทธิพิสัย จิต พิสัยและทักษะพิสัย ควบคู่กันไป คณะกรรมการวิพากษ์ทั้งหมดมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่ามี ความเหมาะสมแล้ว และควรนำประเด็นข้อนี้ไปทำการเผยแพร่และแนะนำให้คณาจารย์ที่ทำการสอน ได้นำเป็นหลักการในการจัดการเรียนการสอนต่อไป โดยอาจกำหนดในมาตรฐาน มคอ.2 เพิ่มเติมเข้าไปในข้อกำหนดหลักสูตร ก็จะช่วยให้ชัดเจนและมีทิศทางจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนเป็น หลัก

ซึ่งจะไปสอดคล้องกับข้อ 4 ที่ว่า “การจัดการเรียนรู้เน้นอาชีพเป็นศูนย์กลางแห่ง การเรียนรู้ Career Based Center” และข้อ 5. เป็นหลักสูตรที่มีการพัฒนาร่วมกันระหว่าง สถาบันการศึกษา องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ ตลอดจนร่วมมือกันในการจัดการเรียนการสอน การนิเทศติดตามผล

โดยเห็นได้ว่าหลักสูตรที่จะพัฒนาขึ้นในอนาคตนั้น ควรเน้นคุณธรรม จริยธรรม บุคลิกภาพ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการแก้ไขปัญหา เพื่อเป็นสมรรถนะรอง ที่จะช่วยส่งเสริมให้ บัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏมีความโดดเด่นและแตกต่างจากที่อื่น

4. การบริหารจัดการ

สำหรับประเด็นการบริหารจัดการนั้น ในงานวิจัยชิ้นนี้นำเสนอ 4 รูปแบบ ได้แก่ 1. การบริหารจัดการโดยหน่วยงานกลาง Centralized Administration 2. การบริหารจัดการโดย หน่วยงานในระดับคณะ Decentralized Administration 3. การบริหารงานแบบผสมผสานระหว่าง หน่วยงานกลางและคณะวิชา Centralized /Decentralized Administration 4. การบริหารงาน แบบคณะทำงานขึ้นตรงกับหน่วยงานกลาง Self-Directed Work Team ซึ่งทั้ง 4 รูปแบบนั้นก็ มี ลักษณะเฉพาะตัว จึงทำให้น่าสนใจ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารหลักสูตรจะใช้รูปแบบ วิธีการ หรือกระบวนการ ไต ที่จะทำให้การดำเนินงานของตนเองคล่องตัวและมีประสิทธิภาพสูงสุด

5. แนวทางการจัดการเรียนรู้

ประเด็นของแนวทางการจัดการเรียนรู้นั้นได้กำหนดไว้ทั้งสิ้น 5 แนวทาง ซึ่งได้มีการ วิพากษ์รายประเด็น ดังนี้

5.1 ให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานจริงในสายธุรกิจบริการควบคู่ไปกับภาษาและเทคโนโลยี

แนวทางการจัดการเรียนการสอน

1. ผู้เรียนจะได้รับความรู้พื้นฐานด้านธุรกิจบริการเพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการประกอบวิชาชีพและการดำเนินชีวิต ด้วยกระบวนการและวิธีการจัดการเรียนการสอนในเทคนิควิธีการและรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การสาธิต การทำโครงงาน การฝึกปฏิบัติจริง เป็นต้น
2. ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ในรูปแบบการฝึกปฏิบัติงานจริงทั้งในชั้นเรียน นอกชั้นเรียนและสถานประกอบการทางด้านธุรกิจบริการ
3. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศที่ใช้ในการประกอบวิชาชีพ
4. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนทักษะการใช้เทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ ที่ส่งเสริมวิชาชีพ
5. ผู้เรียนมีบุคลิกภาพตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ สำหรับแนวทางในการจัดการเรียนรู้ในประเด็นที่ 1 นั้นเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรูปแบบ และคณะกรรมการวิพากษ์ส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นแนวทางที่เป็นกรอบให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ดี ไม่ได้เขียนให้เป็นกรอบที่ตายตัวเกินไปนัก จึงเหมาะกับการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

นอกจากนี้แล้วคณะกรรมการวิพากษ์จากสถานประกอบการได้แสดงความคิดเห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยการใช้การสาธิต การทำโครงงาน การฝึกปฏิบัติจริง เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างแท้จริง ซึ่งการทำโครงงานทางด้านธุรกิจบริการเป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ขั้นตอนการทำงานที่ประกอบไปด้วย การค้นหาสาเหตุแห่งปัญหา การตั้งวัตถุประสงค์ การค้นหากระบวนการ วิธีการในการแก้ไขปัญหา การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการสร้างข้อสรุป โดยการฝึกทักษะกระบวนการคิดละการทำงานเป็นทีม

5.2 มีทักษะการทำงานเป็นทีม มีจิตบริการและสามารถทำงานได้ในทุกสถานการณ์

แนวทางการจัดการเรียนการสอน

1. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนการทำงานเป็นทีม การสร้างจิตบริการและความอดทนในการปฏิบัติงานในสถานการณ์ต่างๆในรูปแบบ โครงงาน การจัดกิจกรรมกลุ่มใหญ่ กิจกรรมกลุ่มย่อย การจัดค่ายพัฒนาและส่งเสริมทักษะ เป็นต้น
2. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนให้มีทักษะทางการสื่อสาร การใช้ วจนะภาษา และอวจนะภาษา ตลอดจนการประสานงานกับผู้อื่น

คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรในส่วน of สถานประกอบการมีความเห็นว่า แนวทางการส่งเสริมด้านนี้น่าสนใจและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้างต้น นอกจากนี้แล้วการฝึกฝนทักษะการสื่อสารทั้งวจนะภาษาและอวจนะภาษา เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องสร้างให้เกิดขึ้นกับบัณฑิตในอนาคต

สำหรับแนวทางในการจัดการเรียนรู้ในประเด็นที่ 2 นั้นเป็นแนวทางของการวางกรอบการพัฒนาการเรียนรู้โดยเพิ่มเติมทักษะการทำงานเป็นทีม การสร้างจิตบริการ และการพัฒนาให้ผู้เรียนนั้นสามารถทำงานได้ในทุกสถานการณ์ ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ คณะกรรมการวิพากษ์ได้มีความคิดเห็นพ้องกันว่า แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในประเด็นนี้คณะกรรมการวิพากษ์ในส่วนของอาจารย์ผู้สอนยังได้ให้ข้อคิดเห็นว่า การพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถและทักษะในการสื่อสารในธุรกิจบริการ ทั้งอังกฤษและอวัจนภาษานั้นเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นเร่งด่วนอย่างมาก เนื่องจากการทำงานในสายธุรกิจบริการนั้น ทักษะการสื่อสารถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้รับบริการมีความประทับใจ

5.3 มีทักษะการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนางานด้วยตนเอง

แนวทางการจัดการเรียนการสอน

1. ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ด้วยการใช้วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบฐานต่าง ๆ เช่น Problem Based Learning, Community Based Learning, Company Based Learning or Company to Works เป็นต้น

2. ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ด้วยการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบประเด็นปัญหาเป็นหลัก (Issue) ซึ่งเป็นประเด็นใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในวงการธุรกิจบริการทั้งในและต่างประเทศ ด้วยการคัดสรร คัดเลือก แยกแยะวิเคราะห์ สังเคราะห์ในรูปแบบการจัดสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบกลุ่มย่อย หรือ การจำลองสถานการณ์จริง เป็นต้น

สำหรับแนวทางในการจัดการเรียนรู้ในประเด็นที่ 3 นั้นการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ Problem Based Learning, Community Based Learning, Company Based Learning or Company to Works เป็นวิธีการที่ก่อให้เกิดผลปลายทางที่เกิดกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและสอดคล้องกับสายธุรกิจบริการที่ ผู้เรียนกำลังศึกษาอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้ Company Based Learning or Company to Works เป็นแนวทางที่ประเทศอื่นๆได้นำมาใช้กันอย่างยาวนานแล้ว และได้ผลเป็นอย่างดี ซึ่งคณะกรรมการทั้งหมดต่างมีความพึงพอใจ

นอกจากนี้แล้ว แนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้ แบบประเด็นปัญหาเป็นหลัก (Issue) หรือกรณีศึกษา ถือว่าเป็นแนวทางที่ดีมากและสามารถตอบโจทก์ถึงความก้าวหน้าและทันเหตุการณ์ของโลกธุรกิจบริการที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา โดยการส่งผ่านในรูปแบบการจัดสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งจากผู้เรียนด้วยกันเอง ผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับสถานประกอบการ เป็นการเติมเต็มความสมบูรณ์ของการจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

5.4 มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานสายธุรกิจบริการ

แนวทางการจัดการเรียนการสอน

1. ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมสนับสนุนด้านธุรกิจบริการ ตลอดจนการออกแบบ การพัฒนาหรือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางด้านธุรกิจบริการทั้งในและต่างประเทศ

สำหรับแนวทางในการจัดการเรียนรู้ในประเด็นที่ 4 ที่กล่าวถึงการพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานสายธุรกิจบริการ นั้น คณะกรรมการวิพากษ์ที่มาจากส่วนต่าง ๆ ต่างเห็นพ้องต้องกันว่ามีความเหมาะสมที่สุดและในขณะเดียวกันยังให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีรายวิชาที่ว่าด้วยการพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถนำเทคโนโลยีไปปรับใช้ในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ธุรกิจบริการได้ เช่น การสร้าง Homepage การผลิตสื่อโฆษณาหรือมัลติมีเดียเพื่อนำเสนอผลงาน Presentation ในธุรกิจบริการ ตลอดจนความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพด้านธุรกิจบริการ เช่น การใช้เทคโนโลยีเพื่อการทำบัญชี การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลของลูกค้า การใช้เทคโนโลยีเพื่อกำหนดและการพัฒนาธุรกิจบริการในรูปแบบอื่นๆ เป็นต้น

ในมุมมองทางด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการทางด้านธุรกิจบริการ ก็ยังเป็นประเด็นที่ คณะกรรมการวิพากษ์ที่เป็นคณาจารย์ให้ความสนใจ และอยากจะเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อนำกลับไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของตนต่อไป

5.5 มีคุณธรรม จรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่องาน ต่อชุมชน และต่อสังคม

แนวทางการจัดการเรียนการสอน

1. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนด้านคุณธรรม จรรยาบรรณ และความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่องาน ต่อชุมชนและต่อสังคม ถือว่าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของการสร้างบุคลากรให้มีประสิทธิภาพทางด้านธุรกิจบริการ เนื่องจากในปัจจุบันนี้ พบได้ว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไปทำงานภายนอกนั้น ขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

ซึ่งกรณีดังกล่าว คณะกรรมการวิพากษ์ที่มาจากสถานประกอบการ ได้เน้นย้ำว่า สถานประกอบการมีความต้องการคนที่มีคุณธรรม จรรยาบรรณ และมีความรับผิดชอบต่อมากกว่าบุคคลที่เก่งแต่ขาดสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น เนื่องจากองค์ความรู้และทักษะการปฏิบัติงานนั้นสามารถพัฒนาไปได้อย่างต่อเนื่องในขณะที่ได้เข้าเป็นพนักงานในองค์กรแล้ว แต่ในขณะเดียวกัน คุณธรรม จริยธรรมและความรับผิดชอบนั้นไม่สามารถเกิดขึ้นได้เพียงข้ามคืนในคนคนเดียว ดังนั้นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความพร้อมทางด้านคุณธรรม จริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคมจึงต้องพัฒนาตั้งแต่แรกเข้าศึกษาในชั้นปีที่ 1 และทำการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทั้งในรูปแบบของการสอดแทรกเข้าไปในทุกรายวิชาที่ทำการสอน และ การจัดกิจกรรมที่พัฒนาโดยตรง จะส่งผลดีต่อผู้เรียนและทำให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพด้านธุรกิจบริการ

6. การนิเทศติดตามประเมินผล

สำหรับแนวทางการนิเทศติดตามประเมินผล ที่ประกอบไปด้วย

1. มีคู่มือการประเมินผลที่พัฒนาจากการทำงานร่วมกันระหว่างสถาบันกับ องค์กรวิชาชีพ

2. มีการจัดสัมมนาให้ความรู้ล่วงหน้าเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการ ทั้ง คณาจารย์ และนักศึกษา
  3. มีการพัฒนาให้นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักการเขียนและการนำเสนอผลงาน
  4. มีการจัดตารางและกำหนดจำนวนครั้งของการนิเทศติดตามผล
  5. มีการกำหนดกรอบแนวทางและรายละเอียดการนิเทศระหว่างคณาจารย์และสถานประกอบการ
  6. มีการกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้นักศึกษาบรรลุในแต่ละช่วงของการนิเทศติดตามผล
  7. มีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในรูปแบบ Rubric Scoring
  8. มีการกำหนดแนวทางการประเมินผลในรูปแบบ Authentic Assessment
- นั้นคณะกรรมการวิพากษ์ทั้งหมดมีความเห็นว่ามีเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยเฉพาะการประเมินผลในรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง หรือ Authentic Assessment นั้นน่าจะจะต้องนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชา เนื่องจากวิชาชีพทางด้านธุรกิจบริการนั้นเป็นวิชาชีพที่เน้นการปฏิบัติการเป็นหลักสำคัญ

ขั้นตอนที่ 3 ผลการการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน (Work Integrated Learning) สายธุรกิจบริการ

สำหรับในขั้นตอนนี้ กลุ่มผู้วิจัยได้เลือกมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์จำนวน 3 แห่ง เพื่อถอดองค์ความรู้การบริหารจัดการ โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้ คือ

1. คัดเลือกมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ประสบผลสำเร็จและเป็นที่ยอมรับในการจัดการศึกษาสายธุรกิจบริการโดยแยกออกเป็น 3 สายวิชาชีพ คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏที่เน้นทางด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏที่เน้นสายการโรงแรม และมหาวิทยาลัยราชภัฏที่เน้นสายธุรกิจบริการ
2. ต้องเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีการจัดทำข้อตกลง (MOU) กับมหาวิทยาลัย สถานประกอบการต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ
3. มีการบริหารจัดการทางด้านการฝึกงานของนักศึกษาอย่างเป็นระบบ
4. มีการนิเทศการฝึกงาน
ซึ่งได้มหาวิทยาลัยราชภัฏดังนี้
  - 1) สายอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
  - 2) สายการจัดการการโรงแรม คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
  - 3) สายธุรกิจบริการ คือ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต)
 หลังจากนั้นกลุ่มผู้วิจัยได้ดำเนินการติดตามและทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) เพื่อการถอดองค์ความรู้ในการเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งได้ผลดังนี้

1. ลักษณะและรูปแบบของหลักสูตร

เห็นว่ารูปแบบของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนั้นยังคงใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา 2558 ที่กำหนดโดย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและมาตรฐานการจัดการอุดมศึกษา หรือ มคอ 2 ซึ่งเป็นมาตรฐานวิชาชีพ ดังนั้นหลักสูตรจึงมีกรอบแนวทางที่ชัดเจน ดังคำกล่าวที่ว่า “การพัฒนาหลักสูตรนั้นทำได้ตามขั้นตอนการพัฒนา โดยการออกแบบ

หลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาและมีการเชิญผู้ประกอบการมาให้ข้อคิดเห็นและมีการวิพากษ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ” (สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2559) ซึ่งเป็นจุดสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรให้ได้ มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์อีกหนึ่งท่าน ที่กล่าว ว่า “หลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีลักษณะรูปแบบบูรณาการ เนื่องจากภาคธุรกิจต้องการบุคคลที่มีความหลากหลายทางวิชาชีพ (Multi-Function) มากกว่าบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Pure Science) โดยมีขั้นตอนการพัฒนาดังนี้ อันดับแรกสำรวจความต้องการการใช้บัณฑิตจากภาค ธุรกิจจากโครงการความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศและนำหลักสูตรเดิมมาปรับแก้ไข ด้วยการ บูรณาการเนื้อหาวิชา ระหว่างวิชาสารสนเทศและวิชาการตลาด เป็นต้นส่งผลให้ลดจำนวนวิชาเรียน ลงแต่นักศึกษากลับได้เรียนเนื้อหาที่หลากหลายและครบถ้วนตามหลักสูตร” (สัมภาษณ์, 2 ธันวาคม 2558)

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนั้นพบว่า การพัฒนาหลักสูตรในสายธุรกิจบริการยังคง ต้องอาศัยปัจจัยแวดล้อมที่มีความสำคัญคือ สถานประกอบการและผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งแนวทางนี้ผู้ให้ ข้อมูลท่านหนึ่งได้นำเสนอว่า “ในการพัฒนาหลักสูตรในช่วงที่ผ่านมาทางมหาวิทยาลัยเริ่มให้สถาน ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ร่วมคิด ร่วมพัฒนา ร่วมบริหารจัดการ และร่วม ให้ความรู้ ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ทางมหาวิทยาลัยมาก” (สัมภาษณ์, 11 พฤศจิกายน 2558)

นอกจากนี้แล้วประโยชน์ของการให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา หลักสูตร คือ “การที่สถานประกอบการได้นำนักศึกษาออกฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการของ เขาเลย เพราะฉะนั้นบทบาทหน้าที่ของสถานประกอบการจึงมีไม่แค่เพียงผู้ใช้บัณฑิตเท่านั้น แต่กลับ เปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ร่วมพัฒนาบัณฑิตด้วย” (สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2559)

การเปลี่ยนบทบาทของสถานประกอบการที่กล่าวอ้างมาข้างต้นนั้นเป็นการปรับเปลี่ยน การทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการภายใต้ข้อตกลงร่วมกัน ซึ่งรายวิชาส่วนใหญ่จะเน้นหนักไปในทางการบูรณาการศาสตร์ต่างๆเข้าไว้ด้วยกัน ดังเช่น “รายวิชาต่างๆที่จัดไว้ใน หลักสูตรมีลักษณะเป็นสหวิทยาการมากขึ้นกว่าเดิม อาจารย์ประจำหลักสูตรต่างก็มีคุณลักษณะและ ความรู้ที่ครอบคลุมในงานบริการ ทั้งงานท่องเที่ยวและโรงแรมเป็นอย่างดี” (สัมภาษณ์, 2 ธันวาคม 2558)

สำหรับการเพิ่มเติมให้นักศึกษามีมูลค่าเพิ่ม (Value Added) นั้นยังคงเป็นสิ่งที่สำคัญ สำหรับการจัดการศึกษาในสายธุรกิจบริการ เช่น “ทางสาขาวิชาได้ข้อสรุปว่า ความรู้ด้าน ภาษาต่างประเทศนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษา จึงได้บรรจุรายวิชาภาษาต่างประเทศไว้ใน หลักสูตรมากกว่าสาขาวิชาอื่นๆที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย นอกเหนือจากภาษาอังกฤษแล้ว ยังมี ภาษาจีน ภาษาเวียดนาม โดยกำหนดให้เป็นรายวิชาเลือกที่นักศึกษาทุกคนต้องเลือกตามความสนใจ” (สัมภาษณ์, 17 ธันวาคม 2558)

กล่าวสรุปได้ว่า ลักษณะและและรูปแบบของหลักสูตรนั้นเป็นรูปแบบการบูรณาการ แบบสหวิทยาการ (Inter disciplinary) ที่บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกันเพื่อเสริมส่งให้ผู้เรียน มีความเข้มแข็งทางวิชาการที่ควบคู่กับวิชาชีพ

2. แนวทางการจัดการเรียนการสอน

สำหรับแนวทางในการจัดการเรียนการสอนนั้นเห็นได้ว่าแต่ละสถาบันต่างมีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งสามารถแยกออกได้ดังนี้ คือ

2.1 การจัดการศึกษาในชั้นเรียน

สำหรับการจัดการศึกษาในชั้นเรียน พบว่า ผู้สอนมีแนวทางในการจัดการศึกษาที่หลากหลายรูปแบบ เช่น “วิธีการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชาจะมีทั้ง ทฤษฎีและปฏิบัติการควบคู่กันไป เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะการปฏิบัติการอย่างเต็มที่ อย่างที่มหาวิทยาลัยเมื่อนักศึกษาเรียนวิชาบาร์เทนเดอร์ เราก็มีห้องปฏิบัติการให้ฝึก หรือมีห้องจำลองที่เป็นห้องพักในโรงแรมให้ได้ฝึกฝนกันอย่างจริงจัง” (สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2559)

เพราะแนวทางการฝึกปฏิบัติการภายในสถานศึกษาเป็นแนวทางแรกที่ทางมหาวิทยาลัยจะช่วยส่งเสริมและปูพื้นฐานในการปฏิบัติการให้กับนักศึกษาก่อนออกสู่สนามจริง (สัมภาษณ์, 17 ธันวาคม 2558)

การสอนแบบการใช้สถานการณ์จำลองมักเกิดขึ้นเกือบทุกรายวิชา โดยเฉพาะรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เพราะปัญหาและอุปสรรคมักเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ทำให้นักศึกษาได้มีภูมิคุ้มกันเบื้องต้นก่อนออกไปพบเจอกับสถานการณ์จริง ซึ่งวิธีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบนี้ นักศึกษาชอบและตอบรับได้ดี โดยเฉพาะนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนั้น เขามักคิดว่าตนเองไม่เก่งเท่ามหาวิทยาลัยอื่น แต่เขาสามารถทำให้ตัวเองเด่นได้จากการปฏิบัติการ ท้ายสุดจึงกลายเป็นจุดเด่นของเราที่สถานประกอบการมักพูดกันว่า “เด็กราชภัฏสู้งานดี” (สัมภาษณ์, 2 ธันวาคม 2558)

ในขณะเดียวกันการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบฐานต่างๆเช่น Problem Based Learning, Community Based Learning, Company Based Learning or Company to Works ทำให้นักศึกษาอยากเรียนมากขึ้น เนื่องจากในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนทุกรายวิชาจะมีการเชิญวิทยากรพิเศษเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อเสนอแนะกับนักศึกษาได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้แล้ว เห็นได้ว่า วิธีการที่ใช้นั้นส่งผลโดยอ้อมที่เป็นประโยชน์แก่ทางเรามากคือ นักศึกษากลับพูดกล้าคุยกล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็นในเชิงวิชาการมากขึ้น ซึ่งแต่เดิมนั้นนักศึกษาของเราขี้อายไม่กล้าพูดไม่กล้าสื่อสาร อาจเป็นจากการที่มหาวิทยาลัยของเราตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค นักศึกษาจึงมีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายก็เป็นได้ (สัมภาษณ์, 11 พฤศจิกายน 2558)

นอกจากนี้แล้ว วิชาสัมมนา ก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าวิชาอื่นๆ เพราะคล้ายกับเป็นบทสรุปแห่งการเรียนศาสตร์ต่างๆมาทั้งหมด แล้วมาสรุปรวมกัน คล้ายกับการสอบ Comprehensive ในระดับปริญญาโท ได้หัวข้อ หรือ topic ใหม่ มีเหตุการณ์ Issue ที่น่าสนใจ ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยเฉพาะสายการท่องเที่ยว มักมีปัญหาอุปสรรค เช่น โรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ทำให้นักศึกษาได้รู้และร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ในขณะเดียวกันทางหลักสูตรก็กำหนดให้นักศึกษาต้องทำโครงการร่วมกันที่ตนเองสนใจหลังจากฟังการสัมมนาแล้ว ทำให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น ฝึกทักษะกระบวนการคิด การค้นคว้าหาข้อมูล การสรุปผล (สัมภาษณ์, 17 ธันวาคม 2558)

2.2 การจัดการศึกษานอกชั้นเรียน

มหาวิทยาลัยต่างๆได้ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกชั้นเรียนมากขึ้น ดังเช่น “การจัดการเรียนการสอนของเราไม่ได้เน้นการสอนภายในชั้นเรียนอย่างเดียว เราเริ่มพัฒนานักศึกษาตั้งแต่เข้ามาศึกษาที่เราตั้งแต่ชั้นปี 1 มีการพัฒนาบุคลิกภาพเป็นลำดับแรก” (สัมภาษณ์, 11 พฤศจิกายน 2558)

ในขณะเดียวกันการศึกษาดูงานตามสถานประกอบการถือว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับการจัดการศึกษาทางด้านธุรกิจบริการ อย่างที่มหาวิทยาลัยจะพานักศึกษาไปศึกษาดูงานทั้งในและนอกจังหวัด โดยการพิจารณาจากควมมีชื่อเสียง คุณภาพ และความเป็นสากลของสถานประกอบการ เป็นเกณฑ์การพิจารณา ซึ่งทำให้นักศึกษาได้เห็นของจริงและสามารถ ตีต่อความคิด (Jigsaw) ได้เป็นอย่างดี(สัมภาษณ์, 17 ธันวาคม 2558)

กล่าวสรุปได้ว่า แนวทางการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยราชภัฏนั้นใช้รูปแบบการจัดการศึกษาทั้งในและนอกบริบทชั้นเรียนที่ผสมผสานกันไปตามสาขาวิชาชีพที่นักศึกษาเลือกเรียน

3. การฝึกงานและการนิเทศติดตามผลการฝึกงาน

สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้งสามมหาวิทยาลัยนั้นใช้รูปแบบการบริหารจัดการที่คล้ายคลึงกัน คือ การบริหารจัดการแบบผสมผสานระหว่างหน่วยงานกลางและคณะวิชาหรือสาขาวิชา (Centralized / Decentralized Administration) ที่เป็นรูปแบบการบริหารจัดการแบบยืดหยุ่นแต่ร่วมมือกันในการทำงาน โดยมีผู้บริหารสาขาวิชา / ประธานหลักสูตร / หัวหน้าภาควิชาทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการบริหารจัดการ โดยมีหน้าที่หลักที่สำคัญหลายประการคือ

3.1 ก่อนการฝึกงาน

หลักสูตร / สาขาวิชา / ภาควิชาจะทำหน้าที่ในการคัดเลือกสถานประกอบการโดยมีวิธีการพิจารณาดังนี้คือ

3.1.1 พิจารณาจากผลการฝึกงานในปีที่ผ่านมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ถึงระบบการบริหารจัดการ ความปลอดภัยและการเอาใจใส่ดูแล โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษารุ่นก่อนมาพิจารณา

3.1.2 พิจารณาจากการทำความร่วมมือกับสถานประกอบการทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนเครือข่ายความร่วมมือทางการจัดการศึกษาร่วมกัน

3.1.3 พิจารณาจากการนำเสนอของสถานประกอบการที่ต้องการนักศึกษาฝึกงานในสถานประกอบการของตน

ซึ่งมีรายละเอียดปลีกย่อยที่น่าสนใจดังนี้

ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกสถานที่ฝึกงานนั้น นอกจากมาตรฐานโรงแรมแล้ว ยังมีเรื่องสำคัญอีกเรื่องคือ ค่าใช้จ่ายในการฝึกงาน กล่าวคือ ค่าเดินทาง ค่าที่พักของตัวนักศึกษาเอง ก็ยังมีค่าใช้จ่ายในการนิเทศของอาจารย์ประจำสาขาวิชา ทั้งนี้หากนักศึกษาต้องการออกฝึกงานในจังหวัดที่อยู่ไกล ทางสาขาวิชาได้ขอให้นักศึกษารวบรวมจำนวนนักศึกษาจังหวัดละไม่น้อยกว่า 5 คน เพื่อการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายในการนิเทศของอาจารย์ให้สอดคล้องกับงบประมาณที่สามารถเบิกจ่ายได้ด้วย ในส่วนความเห็นของผู้ปกครองจะไม่ขัดข้องอีกทั้งให้การสนับสนุนเต็มที่ อย่างไรก็ตามก็ดีทางสาขาวิชาได้

เชิญประชุมและให้ผู้ปกครองลงนามในหนังสือยินยอมให้ฝึกงานก่อนออกฝึกงานทุกครั้ง (สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2559)

ในส่วนของการทำความร่วมมือกับสถานประกอบการนั้น ทางสาขาวิชาได้ทำข้อตกลงร่วมกัน (MOU) กับสถานประกอบการ ทั้งในและต่างประเทศ เช่นโรงแรมในเครือดุสิตธานี โรงแรมเซนทารา (สัมภาษณ์, 17 ธันวาคม 2558)

นอกเหนือจากการเลือกฝึกงานตามสถานประกอบการอย่างโรงแรมแล้ว ก็มีนักศึกษาบางส่วนที่เลือกฝึกงานในสถานที่อื่นๆ เช่น ธนาคาร หรือ หน่วยงานของราชการ โดยสาขาวิชาจะทำการพิจารณาโดยดูภาระงานที่นักศึกษาจะไปฝึกปฏิบัติการณ์เป็นหลักสำคัญ อีกทั้งดูความเหมาะสมที่ว่าถ้างานใดมีข้อบ่งชี้ทางด้านการบริการและการท่องเที่ยว นักศึกษาก็สามารถฝึกงานได้ (สัมภาษณ์, 11 พฤศจิกายน 2558)

3.2 ขณะฝึกงาน

ในขณะที่นักศึกษาออกฝึกงานนั้นทางมหาวิทยาลัยได้จัดให้มีอาจารย์ออกไปนิเทศติดตามผลการฝึกงาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 มุมมองจากอาจารย์นิเทศการฝึกงาน

ครั้งแรกที่นักศึกษาออกไปฝึกงานนั้นอาจารย์นิเทศหรือผู้รับผิดชอบจะเดินทางไปพร้อมกับนักศึกษาเพื่อทำการแนะนำและชี้แจงเงื่อนไขการฝึกงานพร้อมกับรับฟังเงื่อนไขของการฝึกงานซึ่งสถานประกอบการเป็นผู้กำหนด (สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2559)

ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันที่จะสร้างข้อตกลงร่วมกันทั้ง หลักการ วิธีการแนวทางการปฏิบัติงาน และภาระงานที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติในขณะที่อยู่ในสถานประกอบการ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นมาก เนื่องจากการฝึกงานในสายวิชาชีพทางด้านการท่องเที่ยวและโรงแรมนั้น นักศึกษาจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนอย่างตรงจุดและตรงตามภาระงานที่จะต้องนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในอนาคตข้างหน้าได้ เพราะไม่เช่นนั้นการฝึกงานในแต่ละครั้งจะไม่มีคามหมายเลยได้ (สัมภาษณ์, 11 พฤศจิกายน 2558)

นักศึกษาแต่ละคนจะต้องทำการจดบันทึกการปฏิบัติงานของตนเองในแต่ละวันเพื่อทำการตรวจสอบการทำงานด้วยตนเอง และในขณะเดียวกันต้องให้พี่เลี้ยงในสถานประกอบการทำการลงนามในการทำงานทุกวัน เพื่อเป็นการทบทวนและวิเคราะห์การทำงาน (สัมภาษณ์, 17 ธันวาคม 2558)

นอกจากนี้แล้ว การฝึกงานแต่ละครั้งนั้น ทางมหาวิทยาลัยจะมีการจัดให้นักศึกษาได้กลับมารายงานผลการปฏิบัติงานหลังจากที่ได้ออกไปปฏิบัติงานแล้วครั้งภาคเรียน เพื่อทำการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การนำเสนองานที่ตนเองได้ปฏิบัติในสถานประกอบการเพื่อให้เพื่อนๆ ร่วมชั้นเรียนได้รับฟัง และในขณะเดียวกันทางมหาวิทยาลัยได้เก็บข้อมูลจากนักศึกษาถึงสถานฝึกงานทางด้าน คุณภาพ การบริหารจัดการ การดูแลนักศึกษาขณะฝึกงาน เพื่อเก็บข้อมูลไว้ในการส่งนักศึกษารุ่นต่อไปออกฝึกงาน (สัมภาษณ์, 2 ธันวาคม 2558)

3.2.2 มุมมองจากสถานประกอบการ

นอกจากนี้แล้วสถานประกอบการยังได้สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้คือ

ก) มุมมองในเชิงบวก

1. มีความขยันขันแข็ง อดทน หนักเอาเบาสู้
2. มีสัมมาคารวะ กิริยามารยาทเรียบร้อย
3. มีระเบียบวินัย
4. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย
5. หมั่นฝึกฝนเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ตลอดเวลา
6. ว่าสอนสอนง่าย
7. ชอบร่วมกิจกรรม หรือทำกิจกรรมต่างๆ
8. มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถเข้าได้กับทุกคน
9. สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ดีพอควร
10. ไม่หยิ่งยโส

ข) มุมมองที่สมควรเพิ่มเติม ปรับปรุง แก้ไข

สำหรับจุดที่ควรแก้ไข คือ

1. ความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ
2. ทักษะทางคอมพิวเตอร์และทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร
3. ทักษะการคิดและตัดสินใจ
4. ทักษะและสภาวะความเป็นผู้นำ

จีน ญี่ปุ่น

ซึ่งข้อคิดเห็นจากสถานประกอบการที่ต่างกลุ่มผู้วิจัยได้รับในครั้งนี้นี้จะนำเสนอให้กับมหาวิทยาลัยราชภัฏต่างๆได้นำไปปรับปรุงและเพิ่มเติมทางด้านการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนานักศึกษาให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

3.3 หลังจากเสร็จสิ้นการฝึกงาน

หลังจากเสร็จสิ้นการฝึกงานแล้วนั้น ทางมหาวิทยาลัยจะนำผลการประเมินสองส่วนระหว่าง สถานประกอบการ และการนิเทศติดตามผลจากอาจารย์นิเทศผลการฝึกงาน ซึ่งทางมหาวิทยาลัยได้จัดเตรียมแบบบันทึกและการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อทำการประเมินได้ตรงตามความสามารถของการฝึกงาน (สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2559)

นอกจากนี้แล้วทางมหาวิทยาลัยได้ทำการจัดสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับนักศึกษาเพื่อทำการถอดองค์ความรู้ที่นักศึกษาได้รับจากสถานประกอบการ พร้อมทั้งให้นักศึกษาได้ชี้แจงถึง จุดเข้มแข็งของหลักสูตรและจุดที่ต้องการเพิ่มเติมในอนาคตต่อไป (สัมภาษณ์, 17 ธันวาคม 2558)

ในขณะเดียวกันทางมหาวิทยาลัยก็ต้องรับฟังข้อคิดเห็นจากสถานประกอบการ (Feedback) ในเรื่องคุณลักษณะของนักศึกษา ซึ่งพบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏนั้นมีจุดเด่น คือ ความอดทน ความตั้งใจในการทำงาน ว่าสอนง่าย ไม่เรื่องมาก ส่วนจุดด้อยคือทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ซึ่งทางมหาวิทยาลัยก็ต้องเร่งพัฒนาทักษะด้านนี้ให้กับนักศึกษามากที่สุดได้ (สัมภาษณ์, 11 พฤศจิกายน 2558)

4. ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อรูปแบบของการบริหารจัดการการเรียนรู้อย่างบูรณาการ การเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน

ตารางที่ 4.19 แสดงความพึงพอใจของนักศึกษาต่อรูปแบบของการบริหารจัดการการเรียนรู้อย่างบูรณาการ การเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน

ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อรูปแบบของการบริหารจัดการการเรียนรู้อย่างบูรณาการ การเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการออกฝึกงานทำให้ได้รับความรู้และการฝึกทักษะวิชาชีพอย่างแท้จริง ค่าเฉลี่ย 4.87 รองลงมาได้แก่ การออกฝึกงานทำให้ข้าพเจ้ามีความมั่นใจมากขึ้นในการเลือกอาชีพในอนาคต ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 อันดับสามได้แก่ การออกฝึกงานทำให้ข้าพเจ้ามีความมั่นใจมากขึ้นในการสมัครงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 และอันดับสุดท้าย ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการนี้ทำให้ข้าพเจ้ามีความรู้ทางทฤษฎีที่ชัดเจนและเหมาะสมกับวิชาชีพ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 ดังรายละเอียดตามตารางข้างล่าง

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับที่
1.การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการนี้ทำให้ข้าพเจ้ามีความรู้ทางทฤษฎีที่ชัดเจนและเหมาะสมกับวิชาชีพ	4.28	0.52	มากที่สุด	15
2.การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการนี้ทำให้ข้าพเจ้ามีความรู้ทางปฏิบัติการและเหมาะสมกับวิชาชีพ	4.35	0.43	มากที่สุด	14
3.การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการนี้ทำให้ข้าพเจ้ามีความรู้สึกว่าการเรียนทางด้านธุรกิจบริการนั้นไม่ยากเกินความสามารถของข้าพเจ้า	4.71	0.55	มากที่สุด	6
4.การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการนี้ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกสนุกกับการเรียนมากขึ้นกว่าเดิม	4.70	0.67	มากที่สุด	7
5.การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการนี้ทำให้ข้าพเจ้ามีความรู้ทางด้านภาษาต่างประเทศเพิ่มขึ้นและสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้	4.65	0.46	มากที่สุด	9
6.การออกฝึกงานทำให้ข้าพเจ้าได้รับความรู้และการฝึกทักษะวิชาชีพอย่างแท้จริง	4.87	0.66	มากที่สุด	1
7.การออกฝึกงานทำให้ข้าพเจ้าได้ฝึกฝนทักษะการทำงานร่วมกับหัวหน้างานและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี	4.77	0.78	มากที่สุด	4
8.การออกฝึกงานทำให้ข้าพเจ้าได้ฝึกฝนความอดทนและความสามารถในการทำงานภายใต้ความกดดันได้ดี	4.57	0.62	มากที่สุด	13

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ ที่
9.การออกฝึกงานทำให้ข้าพเจ้าได้ฝึกฝนการใช้ภาษา ต่างประเทศและสามารถพูดคุยกับลูกค้าชาว ต่างประเทศได้อย่างมั่นใจขึ้น	4.60	0.51	มากที่สุด	11
10.การออกฝึกงานทำให้ข้าพเจ้าได้คิดว่าหลักการ ทำงานที่แท้จริงแล้วนั้นความรู้เชิงทฤษฎีอย่างเดียวย่อม ไม่เพียงพอต่อการทำงาน	4.74	0.70	มากที่สุด	5
11.การออกฝึกงานทำให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้สิ่งใหม่ นอกเหนือจากชั้นเรียน เช่น การใช้เทคโนโลยีเพื่อการ ทำงาน เป็นต้น	4.67	0.49	มากที่สุด	8
12.การออกฝึกงานทำให้ข้าพเจ้ามีความมั่นใจมากขึ้นใน การเลือกอาชีพในอนาคต	4.81	0.57	มากที่สุด	2
13.การออกฝึกงานทำให้ข้าพเจ้ามีความมั่นใจมากขึ้นใน การสมัครงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ	4.80	0.68	มากที่สุด	3
14.การออกฝึกงานทำให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้ถึง วิสัยทัศน์ พันธกิจและแนวทางการดำเนินงานของสถานที่ฝึกงาน ได้ และสามารถขยายโลกทัศน์ได้เป็นอย่างดี	4.58	0.61	มากที่สุด	12
15.การออกฝึกงานทำให้ข้าพเจ้าได้นำความรู้ที่ได้รับมา แบ่งปันให้เพื่อนๆได้รับรู้ รับประทานและในขณะเดียวกัน ข้าพเจ้าก็ได้รับความรู้ด้วยเช่นกัน	4.61	0.49	มากที่สุด	10

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการเรียนรู้ควบคู่กับการ
ทำงาน Work Integrated Learning สายธุรกิจบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

คู่มือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน Work Integrated
Learning สายธุรกิจบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

1. หลักการและแนวคิดที่สำคัญ

การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของสังคมและตลาดแรงงานคือภารกิจ
หลักของสถาบันอุดมศึกษาที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่ถูก
กำหนดโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง แต่ทั้งนี้คุณภาพการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของไทยยังไม่
สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งปรากฏผลออกมาเป็นรูปธรรมจากการจัดอันดับมหาวิทยาลัย
นานาชาติโลก (World University) จากนิตยสารไทม์ไฮเออร์ซิปส์ลีเมนต์ (THES) Time Higher
Education World University ในช่วงปี พ.ศ. 2556-2557 ไม่มีสถาบันอุดมศึกษาไทยติดอันดับ 1
ใน 200 มหาวิทยาลัยนานาชาติเลย ซึ่งเปรียบเทียบกับประเทศในแถบภูมิภาคเอเชียแล้ว

สถาบันอุดมศึกษาของจีน ญี่ปุ่น ฮองกง เกาหลีใต้และออสเตรเลีย ล้วนติดอยู่ในอันดับ 1 ใน 200 ทั้งสิ้น

ผลการจัดอันดับดังกล่าวจึงถูกหยิบยกขึ้นมาพิจารณาและหาเหตุผลว่าทำไมการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของไทยจึงไม่สามารถทัดเทียมกับนานาชาติได้ ซึ่งในโลกอนาคตข้างหน้า มีแนวโน้มที่จะเกิดการแข่งขันอย่างรุนแรงมากขึ้น ประกอบกับการเปิดการค้าอย่างเสรีกับอาเซียนจึงทำให้สถาบันอุดมศึกษาไทยต้องย้อนกลับมาพิจารณาตนเองและเร่งหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อการพัฒนาต่อไปในอนาคต เพื่อการสนับสนุนและสร้างการได้เปรียบให้กับบัณฑิตที่จะสำเร็จการศึกษาออกไปในภายภาคหน้า

วิธีการสร้างความได้เปรียบให้กับบัณฑิตไทยจึงต้องอาศัยกระบวนการและวิธีการที่นอกเหนือจากการจัดกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียว ซึ่งในอดีตนั้นผู้สอนหรืออาจารย์ ทำหน้าที่การให้ความรู้เชิงปฏิบัติเป็นหลัก การจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการเพียงแค่นี้ทำให้ผู้เรียนรับรู้ข้อมูลจากผู้สอนเพียงอย่างเดียว ส่วนผู้สอนนั้นก็ทำหน้าที่เพียงให้ข้อมูลกับผู้เรียนเพียงอย่างเดียวเช่นกัน ช่องว่างทางการจัดการศึกษาจึงเกิดขึ้นอย่างมากมาย

ดังนั้นกระบวนการในการลดช่องว่างและพัฒนาคุณภาพบัณฑิตจึงต้องอาศัยองค์ประกอบต่างๆอย่างหลากหลาย ซึ่งประกอบไปด้วยความร่วมมือจากสถานประกอบการ องค์กรวิชาชีพต่างๆ ความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทั้งในระดับระยาบเดียวกัน อันได้แก่ มหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศที่ทำการสอนในสาขาวิชาเดียวกัน ความร่วมมือต่างระนาบ ได้แก่ หน่วยงานภายนอก ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับบัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต ผู้ปกครองและผู้เรียน เป็นต้น

สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐจำนวน 40 แห่งทั่วประเทศ ที่ทำการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี โทและเอก โดยมี “ปณิธาน” ที่แน่นอนว่า “การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และมีการจัดการศึกษาสายธุรกิจบริการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก่อนมหาวิทยาลัยใด ๆ ในประเทศไทยกว่า 30 ปี

แต่ทั้งนี้กระบวนการในการผลิตบัณฑิตออกไปรับใช้สังคมของมหาวิทยาลัยราชภัฏบางแห่ง ที่ผ่านมายังคงเป็นรูปแบบเดิมๆที่เคยปฏิบัติมา นักศึกษาขาดการฝึกฝนทักษะทางวิชาชีพอย่างจริงจัง ขาดการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกและท้ายที่สุดบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไปจึงไม่สามารถใช้ความรู้ที่เรียนมาประยุกต์เข้ากับการทำงานได้

ดังนั้นแนวคิดในการใช้รูปแบบการจัดการเรียนกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงานสายธุรกิจบริการสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทยจึงน่าจะสอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้ทัดเทียมกับสากลและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ด้วยเหตุนี้ กระบวนการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงานนั้น Work Integrated Learning (WIL) มีจุดเด่นที่จะเกิดขึ้นกับผู้ที่เกี่ยวข้องหลายภาคส่วนทั้งในเชิงแคบและกว้าง คือ 1) ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้ศึกษา ได้แก่ ก) WIL สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาต่างๆเนื่องจากการเรียนรู้ด้วยวิธีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiences) ที่สร้างโอกาสให้นักศึกษาได้ประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะการทำงานและทักษะเฉพาะที่สัมพันธ์กับวิชาชีพที่ตนเองศึกษา ข) WIL ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตการทำงานที่แท้จริงก่อนสำเร็จการศึกษา ค) WIL ช่วยทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางสังคม

(Social Skills) ต่างๆ ได้แก่ การทำงานร่วมกับผู้อื่น (Cooperative Learning and Working) การพัฒนาทักษะการสื่อสารและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม (Cultural and Language Skills Exchanged) และ ง) บัณฑิตที่มีทักษะความรู้ความสามารถเฉพาะทางจะได้รับค่าตอบแทนสูงกว่าผู้ที่ขาดทักษะ 2) ประโยชน์ที่เกิดกับผู้สอน ได้แก่ ก) ผู้สอนได้รับประสบการณ์และความรู้แปลกใหม่จากการนิเทศติดตามนักศึกษาในขณะปฏิบัติงานจริง ข) ความรู้ที่ผู้สอนได้รับจากการนิเทศนักศึกษาฝึกงานสามารถนำไปขยายฐานในการจัดการเรียนการสอนในอนาคตได้ ค) ผู้สอนไม่เกิดความผิดพลาดในการให้ความรู้เชิงปฏิบัติการเนื่องจากนักศึกษาได้เคยลองปฏิบัติการจริงมาแล้วจากสถานประกอบการ 3) ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษาคือ ก) มหาวิทยาลัยได้เกิดกระบวนการเชื่อมโยงโลกการศึกษา กับโลกธุรกิจเข้าไว้ด้วยกัน ข) เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างการยอมรับ การสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของบัณฑิตให้เกิดขึ้นกับสถานประกอบการ ค) เมื่อสถาบันการศึกษาเป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการจะทำให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไปมีงานทำทันที และ 4) ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับสถานประกอบการเอง ได้แก่ ก) ได้พนักงานที่มีความรู้ ความสามารถตรงตามความต้องการ ทำให้ไม่เสียเวลาในการฝึกหัดใหม่ ข) สถานประกอบการได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำหรือการกำหนดหลักสูตรใหม่ที่ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นต่อองค์กรวิชาชีพและเป็นการเสริมสร้างภาพลักษณ์ให้กับสถานประกอบการอีกทางหนึ่งด้วย

ดังนั้นจึงไม่อาจปฏิเสธได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน Work Integrated Learning สายธุรกิจบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ จึงเป็นกระบวนการในการพัฒนาและสร้างเครื่องมือ รูปแบบ วิธีการใหม่ ๆ ให้การจัดการศึกษาในสายธุรกิจบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมอย่างแท้จริง

2. ปรัชญาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้บนพื้นฐานของอาชีพ ภาษา เทคโนโลยีและความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

3. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

1. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานจริงในสายธุรกิจบริการควบคู่ไปกับภาษาและเทคโนโลยี
2. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีม มีจิตบริการและสามารถทำงานได้ในทุกสถานการณ์
3. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนางานด้วยตนเอง
4. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานสายธุรกิจบริการ
5. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่องาน ต่อชุมชนและต่อสังคม

4. ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาที่ต้องการ

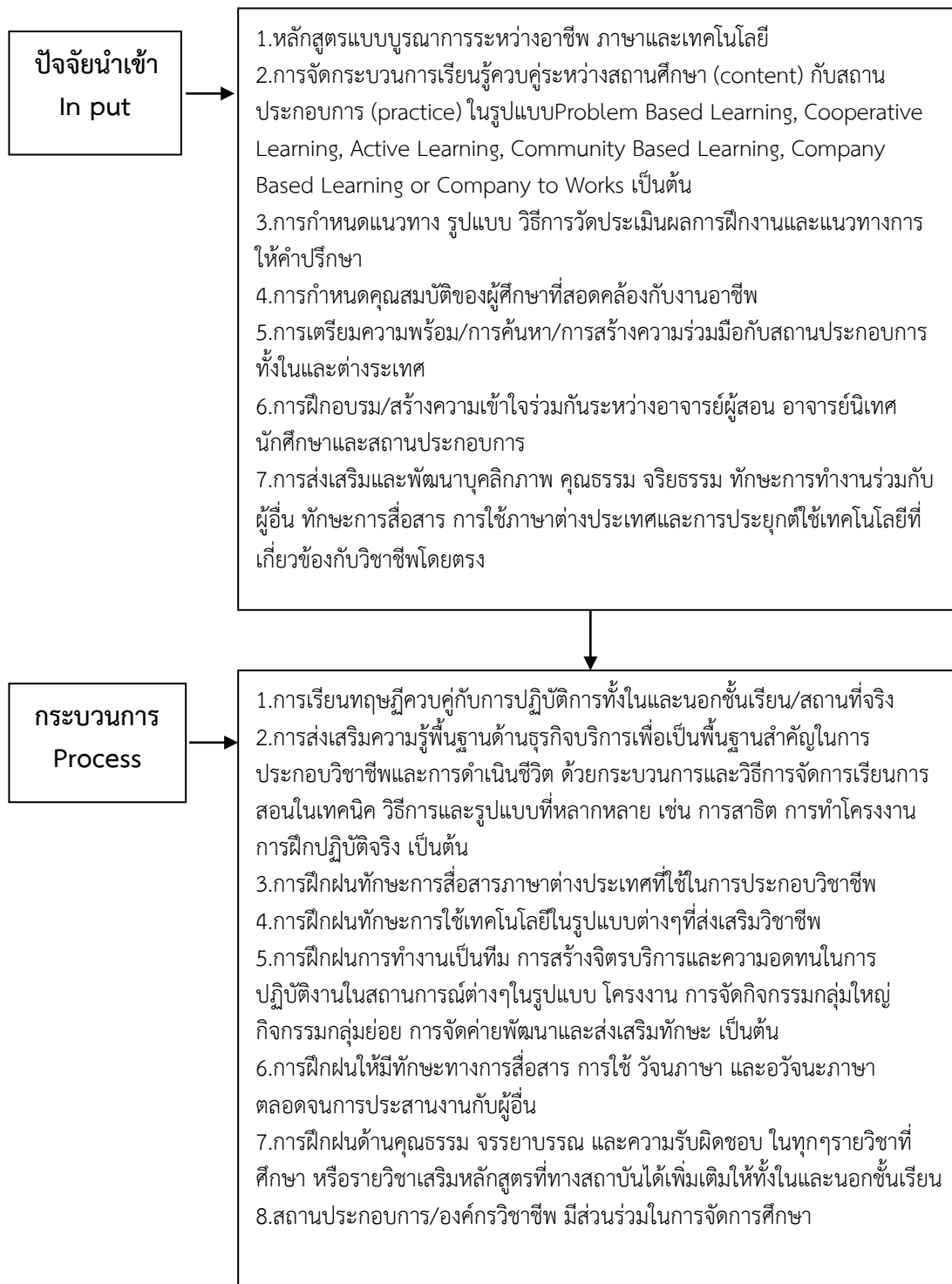
ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาที่ต้องการ	ภาระการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ต้องการ
1. มีความรู้ ทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานจริงในสายธุรกิจบริการควบคู่ไปกับภาษาและเทคโนโลยี	<p>1. ผู้เรียนจะได้รับความรู้พื้นฐานด้านธุรกิจบริการ เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการประกอบวิชาชีพและการดำเนินชีวิต ด้วยกระบวนการและวิธีการจัดการเรียนการสอนในเทคนิค วิธีการและรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การสาธิต การทำโครงการ การฝึกปฏิบัติจริง เป็นต้น</p> <p>2. ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ในรูปแบบการฝึกปฏิบัติงานจริงทั้งในชั้นเรียน นอกชั้นเรียนและสถานประกอบการทางด้านธุรกิจบริการ</p> <p>3. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศที่ใช้ในการประกอบวิชาชีพ</p> <p>4. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนทักษะการใช้เทคโนโลยีในรูปแบบต่างๆที่ส่งเสริมวิชาชีพ</p> <p>5. ผู้เรียนมีบุคลิกภาพตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ</p>
2. มีทักษะการทำงานเป็นทีม มีจิตบริการและสามารถทำงานได้ในทุกสถานการณ์	<p>6. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนการทำงานเป็นทีม การสร้างจิตบริการและความอดทนในการปฏิบัติงานในสถานการณ์ต่างๆในรูปแบบโครงการ การจัดกิจกรรมกลุ่มใหญ่ กิจกรรมกลุ่มย่อย การจัดค่ายพัฒนาและส่งเสริมทักษะ เป็นต้น</p> <p>7. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนให้มีทักษะทางการสื่อสาร การใช้ วจนภาษา และอวัจนภาษา ตลอดจนการประสานงานกับผู้อื่น</p>
3. มีทักษะการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนางานด้วยตนเอง	8. ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ด้วยการใช้วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบฐานต่างๆ เช่น Problem Based Learning, Community Based Learning, Company Based Learning or Company to Works เป็นต้น

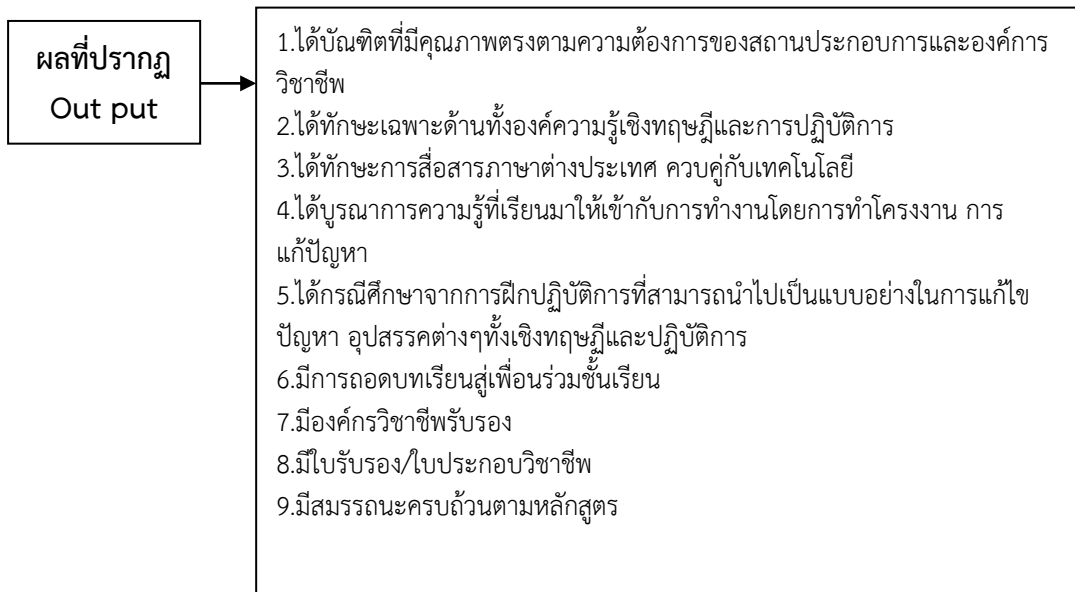
ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาที่ต้องการ	ภาระการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ต้องการ
	9. ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ด้วยการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบประเด็นปัญหาเป็นหลัก (Issue) ซึ่งเป็นประเด็นใหม่ๆที่เกิดขึ้นในวงการธุรกิจบริการทั้งในและต่างประเทศ ด้วยการคัดสรร คัดเลือก แยกแยะวิเคราะห์ สังเคราะห์ในรูปแบบการจัดสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบกลุ่มย่อย หรือ การจำลองสถานการณ์จริง เป็นต้น
4. มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานสายธุรกิจบริการ	10. ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมสนับสนุนด้านธุรกิจบริการ ตลอดจนการออกแบบ การพัฒนาหรือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางด้านธุรกิจบริการทั้งในและต่างประเทศ
5. มีคุณธรรม จรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบต่อนตนเอง ต่องาน ต่อชุมชนและต่อสังคม	11. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนด้านคุณธรรม จรรยาบรรณ และความรับผิดชอบ ในทุกๆ รายวิชาที่ศึกษา หรือรายวิชาเสริมหลักสูตรที่ทางสถาบันได้เพิ่มเติมให้ทั้งในและนอกชั้นเรียน

5. สังเขปนแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน (Work Integrated Learning) สายธุรกิจบริการ ผู้วิจัยใช้หลักการเขียนสังเขปนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

1. แสดงประเด็นหลักหลักถึงสิ่งที่ผู้เรียนควรรู้และสามารถปฏิบัติการได้ทางสายธุรกิจบริการ
2. สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการด้านความรู้ ทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานสายธุรกิจบริการ
3. สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการด้านทักษะการทำงานเป็นทีม มีจิตบริการและสามารถทำงานได้ในทุกสถานการณ์
4. ส่งเสริมพัฒนาการทางทักษะการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนางานด้วยตนเอง
5. ส่งเสริมพัฒนาการทางคุณธรรม จรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่องาน ต่อชุมชนและต่อสังคม

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน
สายธุรกิจบริการด้วยการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาและเทคโนโลยี Work Based Learning
Integration with Language and Technology

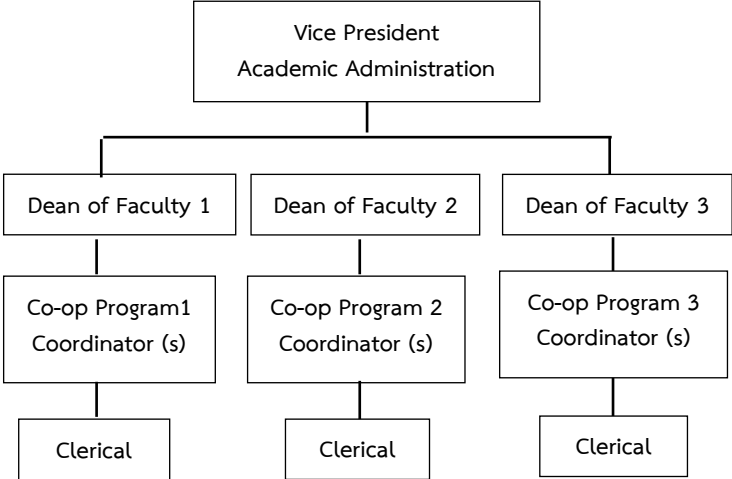

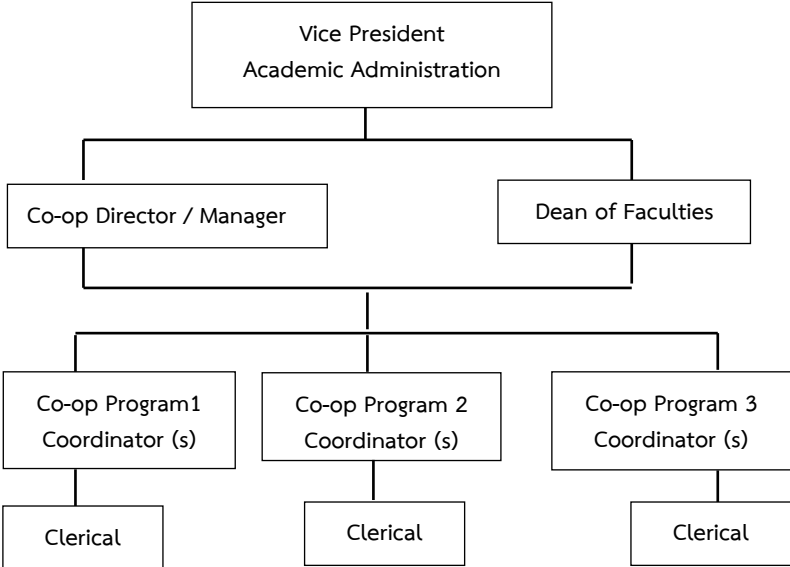

7. ประเด็นสำคัญและแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงานสายธุรกิจบริการด้วยการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาและเทคโนโลยี Work Based Learning Integration with Language and Technology

ประเด็น/หัวข้อ	การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงานสายธุรกิจบริการด้วยการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาและเทคโนโลยี Work Based Learning Integration with Language and Technology
หลักการ/แนวคิด/ปรัชญา	ปรัชญาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้บนพื้นฐานของอาชีพ ภาษา เทคโนโลยีและความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา
วัตถุประสงค์	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2.1 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานจริงในสายธุรกิจบริการควบคู่ไปกับภาษาและเทคโนโลยี 2.2 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีม มีจิตบริการและสามารถทำงานได้ในทุกสถานการณ์ 2.3 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนางานด้วยตนเอง 2.4 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานสายธุรกิจบริการ 2.5 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบต่องาน ต่อชุมชนและต่อสังคม
หลักสูตร	ลักษณะเด่นของหลักสูตร 1. ใช้กรอบมาตรฐานวิชาชีพขององค์กรวิชาชีพต่างๆเข้ามาเป็นแนวทางในการพัฒนารายวิชาต่างๆ เช่น การท่องเที่ยว การโรงแรม เป็นต้น 2. เน้นการบูรณาการระหว่างองค์ความรู้ การฝึกปฏิบัติการด้วยการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาและเทคโนโลยี โดยการกำหนดสัดส่วนรายวิชาต่างๆที่ต้องประกอบไปด้วยการเรียนรู้หน่วยกิตที่มีทั้ง 1.องค์ความรู้ (Content) 2.การฝึกปฏิบัติการในชั้นเรียน (Practicum) 3. การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งในและนอกชั้นเรียน (มีการกำหนดช่วงระยะเวลาและแนวทางการฝึกงานอย่างเป็นระบบ เช่น หนึ่งภาคการศึกษา สองภาคการศึกษา หรือ ชั้นปีที่ 3 หรือ 4 เป็นต้น) 3.การจัดการกระบวนการเรียนรู้เน้นการพัฒนาองค์ 3 คือ พุทธิพิสัย จิต

<p>ประเด็น/หัวข้อ</p>	<p>การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงานสาย ธุรกิจบริการด้วยการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาและเทคโนโลยี Work Based Learning Integration with Language and Technology</p>
	<p>พิธีและทักษะพิธี ควบคู่กันไป 4.การจัดการเรียนรู้เน้นอาชีพเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ Career Based Center 5.เป็นหลักสูตรที่มีการพัฒนาร่วมกันระหว่างสถาบันการศึกษา องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ ตลอดจนร่วมมือกันในการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ ติดตามผล 6.เน้นคุณธรรม จริยธรรม บุคลิกภาพ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการแก้ไข ปัญหา</p>
<p>การบริหารจัดการ</p>	<p>การบริหารจัดการ สำหรับการบริหารจัดการสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ ดังนี้</p> <p>1. .การบริหารจัดการโดยหน่วยงานกลาง Centralized Administration</p> <div style="text-align: center;"> <pre> graph TD VP[Vice President Academic Administration] --- CD[Co-op Director / Manager] CD --- C1[Co-op Coordinator 1] CD --- C2[Co-op Coordinator 2] CD --- C3[Co-op Coordinator 3] C1 --- PO[Placement Officer] C2 --- PO C3 --- PO PO --- CS[Clerical Support (1-2)] </pre> </div> <p>แผนภาพที่ 4.7 ผังการบริหารงานโดยหน่วยงานกลาง ที่มา : Canadian Association for Co-operative Education, CAFCE</p>

ประเด็น/หัวข้อ	การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงานสายธุรกิจบริการด้วยการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาและเทคโนโลยี Work Based Learning Integration with Language and Technology
	<p>2. .การบริหารจัดการโดยหน่วยงานในระดับคณะ Decentralized Administration</p> <p style="text-align: center;">Decentralized Administration</p> <pre> graph TD VP[Vice President Academic Administration] --> D1[Dean of Faculty 1] VP --> D2[Dean of Faculty 2] VP --> D3[Dean of Faculty 3] D1 --> C1[Co-op Program1 Coordinator (s)] D2 --> C2[Co-op Program 2 Coordinator (s)] D3 --> C3[Co-op Program 3 Coordinator (s)] C1 --> CL1[Clerical] C2 --> CL2[Clerical] C3 --> CL3[Clerical] </pre> <p>แผนภาพที่ 4.8 ผังการบริหารงานโดยหน่วยงานระดับคณะ ที่มา : Canadian Association for Co-operative Education, CAFCE</p>

<p>ประเด็น/หัวข้อ</p>	<p>การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงานสายธุรกิจบริการด้วยการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาและเทคโนโลยี Work Based Learning Integration with Language and Technology</p>
	<p>3. .การบริหารงานแบบผสมผสานระหว่างหน่วยงานกลางและคณะวิชา Centralized /Decentralized Administration</p> <p style="text-align: center;">Centralized Decentralized Administration</p> <pre> graph TD VP[Vice President Academic Administration] --> CoOpDir[Co-op Director / Manager] VP --> Dean[Dean of Faculties] CoOpDir --> C1[Co-op Program 1 Coordinator (s)] CoOpDir --> C2[Co-op Program 2 Coordinator (s)] CoOpDir --> C3[Co-op Program 3 Coordinator (s)] C1 --> Cl1[Clerical] C2 --> Cl2[Clerical] C3 --> Cl3[Clerical] </pre> <p>แผนภาพที่ 4.9 ผังการบริหารงานแบบผสมผสานระหว่างหน่วยงานกลางและคณะวิชา ที่มา : Canadian Association for Co-operative Education, CAFCE</p>

ประเด็น/หัวข้อ	การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงานสายธุรกิจบริการด้วยการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาและเทคโนโลยี Work Based Learning Integration with Language and Technology
	<p>4.. การบริหารงานแบบคณะทำงานขึ้นตรงกับหน่วยงานกลาง Self-Directed Work Team</p> <div style="text-align: center;"> <pre> graph TD VP[Vice President Academic Administration] --- CC1[Co-op Coordinator 1] VP --- CC2[Co-op Coordinator 2] VP --- CC3[Co-op Coordinator 3] CC1 --- C[Clerical (1)] CC2 --- C CC3 --- C </pre> </div> <p>แผนภาพที่ 4.10 ผังการบริหารงานแบบคณะทำงานขึ้นตรงกับส่วนกลาง ที่มา : Canadian Association for Co-operative Education, CAFCE</p>
แนวทางการจัดการเรียนรู้	<p>แนวทางการจัดการเรียนรู้ สำหรับแนวทางการจัดการเรียนรู้ได้นำความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาที่ต้องการมาเป็นประเด็นการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ปลายทางที่จะเกิดกับผู้เรียน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและความสามารถในการปฏิบัติงานจริงในสายธุรกิจบริการควบคู่ไปกับภาษาและเทคโนโลยี <p>แนวทางการจัดการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้เรียนจะได้รับความรู้พื้นฐานด้านธุรกิจบริการเพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการประกอบวิชาชีพและการดำเนินชีวิต ด้วยกระบวนการและวิธีการจัดการเรียนการสอนในเทคนิค วิธีการและรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การสาธิต การทำโครงการ การฝึกปฏิบัติจริง เป็นต้น

ประเด็น/หัวข้อ	<p>การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน สายธุรกิจบริการด้วยการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาและเทคโนโลยี Work Based Learning Integration with Language and Technology</p>
	<p>2. ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ในรูปแบบการฝึกปฏิบัติงานจริงทั้งในชั้นเรียน นอก ชั้นเรียนและสถานประกอบการทางด้านธุรกิจบริการ</p> <p>3. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนทักษะการสื่อสารภาษาต่างประเทศที่ใช้ใน การประกอบวิชาชีพ</p> <p>4. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนทักษะการใช้เทคโนโลยีในรูปแบบต่างๆที่ ส่งเสริมวิชาชีพ</p> <p>5. ผู้เรียนมีบุคลิกภาพตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ</p> <p>2. มีทักษะการทำงานเป็นทีม มีจิตบริการและสามารถทำงานได้ในทุก สถานการณ์</p> <p>แนวทางการจัดการเรียนการสอน</p> <p>1. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนการทำงานเป็นทีม การสร้างจิตบริการและ ความอดทนในการปฏิบัติงานในสถานการณ์ต่างๆในรูปแบบ โครงงาน การจัดกิจกรรมกลุ่มใหญ่ กิจกรรมกลุ่มย่อย การจัดค่ายพัฒนาและส่งเสริม ทักษะ เป็นต้น</p> <p>2. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนให้มีทักษะทางการสื่อสาร การใช้ วจนภาษา และอวัจนภาษา ตลอดจนการประสานงานกับผู้อื่น</p> <p>3. มีทักษะการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนางานด้วย ตนเอง</p> <p>แนวทางการจัดการเรียนการสอน</p> <p>1. ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ด้วยการใช้วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบ ฐานต่างๆ เช่น Problem Based Learning, Community Based Learning, Company Based Learning or Company to Works เป็น ต้น</p> <p>2. ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ด้วยการใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบประเด็นปัญหา เป็นหลัก (Issue) ซึ่งเป็นประเด็นใหม่ๆที่เกิดขึ้นในวงการธุรกิจบริการทั้งใน และต่างประเทศ ด้วยการคัดสรร คัดเลือก แยกแยะวิเคราะห์ สังเคราะห์ ในรูปแบบการจัดสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบกลุ่มย่อย หรือ การ จำลองสถานการณ์จริง เป็นต้น</p>

ประเด็น/หัวข้อ	การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการจัดการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงานสายธุรกิจบริการด้วยการเสริมสร้างศักยภาพด้านภาษาและเทคโนโลยี Work Based Learning Integration with Language and Technology
	<p>4. มีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานสายธุรกิจบริการ แนวทางการจัดการเรียนการสอน</p> <p>1. ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมสนับสนุนด้านธุรกิจบริการ ตลอดจนการออกแบบ การพัฒนาหรือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางด้านธุรกิจบริการทั้งในและต่างประเทศ</p> <p>5. มีคุณธรรม จรรยาบรรณ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่องาน ต่อชุมชน และต่อสังคม แนวทางการจัดการเรียนการสอน</p> <p>1. ผู้เรียนจะได้รับการฝึกฝนด้านคุณธรรม จรรยาบรรณ และความรับผิดชอบต่อ ในทุกๆรายวิชาที่ศึกษา หรือรายวิชาเสริมหลักสูตรที่ทางสถาบันได้เพิ่มเติมให้ทั้งในและนอกชั้นเรียน</p>
การนิเทศติดตาม ประเมินผล	<p>การนิเทศติดตามประเมินผล</p> <p>1. มีคู่มือการประเมินผลที่พัฒนามาจากการทำงานร่วมกันระหว่างสถาบันกับองค์กรวิชาชีพ</p> <p>2. มีการจัดสัมมนาให้ความรู้ล่วงหน้าเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการ ทั้งคณาจารย์ และนักศึกษา</p> <p>3. มีการพัฒนาให้นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักการเขียนและการนำเสนอผลงาน</p> <p>4. มีการจัดตารางและกำหนดจำนวนครั้งของการนิเทศติดตามผล</p> <p>5. มีการกำหนดกรอบแนวทางและรายละเอียดการนิเทศระหว่างคณาจารย์และสถานประกอบการ</p> <p>6. มีการกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้นักศึกษาบรรลุในแต่ละช่วงของการนิเทศติดตามผล</p> <p>7. มีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในรูปแบบ Rubric Scoring</p> <p>8. มีการกำหนดแนวทางการประเมินผลในรูปแบบ Authentic Assessment</p>